

SFINȚI MACEDONENI

Sfântul Gheorghe
din Kratovo

Sfântul Ioachim
din pustia Osogovei

Sfântul Teofil
Mărturisorul

SFINȚI MACEDONENI

Sfântul Gheorghe din Kratovo

Sfântul Ioachim din Pustia Osogovei

Sfântul Teofil Mărturisitorul

*Sfântul Gheorghe
din Kratovo*

*Sfântul Ioachim
din Pustia Osogovei*

*Sfântul Teofil
Mărturisitorul*

*Traducere din limba bulgară
de Gh. Popovici*

*Tipărit în binecuvântarea
Președintelui Patriarhiei Române,
Episcopul Arhiepiscopului și Teologului*

*Tipărit la Curtea Domnească
București*

STÄDTI MACEDONIENI

Städti Gheorghe din Kratovo

Städti Iochim din Pevlia Ozogovo

Städti Teofil Mavratschani

SFINȚI MACEDONENI

*Sfântul Gheorghe
din Kratovo*

*Sfântul Ioachim
din Pustia Osogovei*

*Sfântul Teofil
Mărturisitorul*

Traducere din limba bulgară
de Gheorghică Ciocoi

Tipărită cu binecuvântarea
Preasfințitului Părinte Galaction,
Episcopul Alexandriei și Teleormanului

editura
Σοφία

Editura Cartea Ortodoxă
București

Redactor: Elena Marinescu

Coperta: Mona Velcirov

Traducerea s-a realizat după originalul din limba bulgară: *Jitie na svetia slaven i dobropobeden măcenik*, Gheorghii Sofiiski Novi, Sofia, 2004; *Sveti i duhovni vodaci*, Veliko Târnovo, 2004.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Sfinți macedoneni: Sfântul Gheorghe din Kratovo, Sfântul Ioachim din Pustia Osogovei, Sfântul Teofil Mărturisitorul / trad. din lb. bulgară de Gheorghită Ciocoi. – București: Editura Sophia; Alexandria: Cartea Ortodoxă, 2011
ISBN 978-973-136-236-6
ISBN 978-606-529-125-6

I. Ciocoi, Gheorghită (trad.)

235.3

Cuvânt înainte

Carta de față cuprinde viețile a trei sfinți macedoneni: Sfântul Gheorghe din Kratovo, Sfântul Ioachim din Pustia Osogovei și Sfântul Teofil din Strumița (Tiveriopol). Puțin cunoscuți la noi, acești mari sfinți din Balcani se bucură de cinstire în zilele noastre nu doar în Serbia, Macedonia, Bulgaria și Grecia, ci și printre ortodocșii din Europa Occidentală ori de peste Ocean. E de ajuns, considerăm, să amintim aici doar de o singură biserică: cea închinată Sfântului Gheorghe din Kratovo din îndepărtatul Farmington Hills, Michigan.

Tălmăcirile de vieți de sfinți în românește, din ultimele două decenii, s-au focalizat, în general, asupra unor cuvioși mai noi ai Ortodoxiei, trecându-se mult prea ușor cu vederea pes-

te biografiile unor mucenici ori pustnici din urmă cu câteva veacuri, deosebit de importante pentru spațiul în care ne-am plămădit ca neam dreptmăritor. Acestea nu au apucat să fie tălmăcite nici înainte de instaurarea comunismului. Prin prezenta colecție, ne-am propus, de altfel, să facem cunoscute credincioșilor de la noi aceste vieți de sfinți – aproape uitate ori necunoscute astăzi.

Viața Sfântului mărturisitor Gheorghe din Kratovo, considerată una din comorile literaturii vechi de expresie slavă, este opera unui cleric – *popa* Peiu (*Pop Peio*) din cetatea Serdicăi (astăzi Sofia). Cel mai de seamă autor din prima jumătate a secolului al XVI-lea va așterne în scris, de fapt, viața și martiriul unuia dintre fiii săi duhovnicești apropiați – Gheorghe din Kratovo. Autorul lucrării (scrisă cel mai probabil imediat după data martiriului – 11 februarie 1515) participă – și nu doar ca spectator, după cum cititorul va putea constata din carte – la mucenicia tânărului Gheorghe. Numele său este prezent într-un acrostih, nefiind menționat deloc în carte, deși *popa* Peiu apare printre „personajele” principale ale acesteia.

Dacă mărturisirea credinței în viața Sfântului Gheorghe de Kratovo urcă pe cele mai înalte trepte ale teologiei (a se vedea confruntarea de idei a tânărului Gheorghe cu judecătorul musulman), în cea de-a doua viață de sfânt propusă – cea a Sfântului Ioachim din Pustia Osogovei – devenim martori ai nevoițelor pe calea sfințeniei unui mare ascet, devenit cunoscut – în puțină vreme – nu doar în Macedonia, ci și în Serbia ori Bulgaria.

În *Proloagele de la Ohrida*, Sfântul Nicolae Velimirovici îl consideră pe Sfântul Ioachim din Pustia Osogovei ca fiind de origine sârbă, în vreme ce bulgarii ori macedonenii îl revendică și ei – în egală măsură –, sprijinindu-se pe argumente de ordin istoric (accentul fiind pus pe jurisdicția exarhatului local). Cum componenta etnică în Kratovo – dar și de cealaltă parte a muntelui, în Osogova – în decursul veacurilor s-a aflat într-o continuă prefacere, nu ar fi deloc exclus ca cei doi sfinți să fie chiar de origine vlahă (în Kratovo, de pildă, majoritari, la începutul secolului al XIII-lea, datorită dezvoltării mineritului, erau saxonii,

fiind urmați apoi, în ordine, procentual, de vlahi, până după anul 1500).

Pustia Osogovei a rămas până astăzi unul din principale locuri de pelerinaj din Balcani, mănăstirea închinată Sfântului Ioachim – ce numără printre ctitori vestiți crai sârbi, țari bulgari, principii macedoneni și nu în ultimul rând vestite familii aromâne – fiind tot mai căutată de pelerini, odată cu încetarea prigoanei atee, după 1990.

Considerat moștenitor și continuator al tradiției monastice (după unii cercetători chiar ucenic) a Sfântului Ioan de Rila, Preacuviosul Ioachim este un sfânt apropiat nu doar monahilor, ci și mirenilor. Lui i se roagă, plini de nădejde, atât părinții (mai cu seamă mamele), cât și copiii. Minunile și tămăduirile sfântului nu au încetat până în zilele noastre pentru cei care se închină lui cu credință.

Am adăugat în carte, pe lângă viețile celor doi sfinți macedoneni amintiți mai sus, aproape necunoscuți la noi, și viața Sfântului Teofil mărturisitorul din Strumița, un sfânt trăitor în vremea prigoanei împotriva sfințelor icoane a împăratului bizantin Le-

CUVÂNT ÎNAINTE

on Isaurul (714-741); printre pușinii sfinți macedoneni de dinaintea slavizării acestei vechi provincii, prezent în sinaxarele tuturor Bisericilor ortodoxe din Balcani. Din păcate, tot mai rar pomenit astăzi.

Nădăjduim prin prezenta carte ca dreptmăritorii creștini de la noi să afle mângâiere și folos duhovnicesc – luând aminte la pilda viețuirii și mărturisirii creștine a celor trei sfinți și rugându-se lor – pe calea, tot mai îngustă astăzi, care duce la Viață.

Traducătorul

Într-o zi, când se apropie de casa sa, vede un bărbat care merge cu un cărucior plin de cărți. Bărbatul îl privește și îl întreabă: "Căruțarul, unde mergi?" "Merg la biserică să citesc," răspunde căruțarul. "De ce?" "Pentru că acolo sunt cărțile care mă ajută să înțeleg lumea și să mă îmbunătățesc." "Și tu ai cărți în cărucior?" "Da, dar acestea sunt cărțile care mă ajută să înțeleg lumea și să mă îmbunătățesc." "Și tu ai cărți în cărucior?" "Da, dar acestea sunt cărțile care mă ajută să înțeleg lumea și să mă îmbunătățesc."

Concluzii

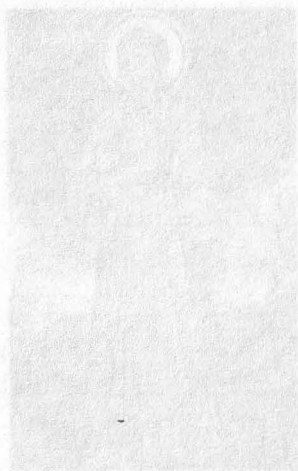
După ce am citit această poveste, am realizat că învățarea este un proces continuu și că trebuie să ne dedicăm să înțelegem lumea în jurul nostru. Căruțarul din poveste este un exemplu bun de om care înțelege că învățarea este cheia succesului și a fetei. El nu se mulțumește să citească doar pentru plăcere, ci și pentru a-și îmbunătăți cunoștințele și a-și crește nivelul de înțelegere a lumii. Acest lucru este foarte important în zilele noastre, când schimbările se petrec atât de repede încât trebuie să ne adaptăm în continuu.

Am alege să citesc în fiecare zi și să învăț din fiecare experiență. Să nu mă mulțumesc să știu doar lucrurile de bază, ci să mă străduiesc să înțeleg mai adânc și să aplic ceea ce învăț în viața mea. Să fiu curios și să nu mă lăzesc de cunoștințele mele. Să citesc cărți care mă ajută să înțeleg lumea și să mă îmbunătățesc. Să fiu un căruțar care merge în fiecare zi la biserică să citesc și să învăț.

Viata Sfântului Gheorghe din Kratovo

Vista
Stăniului Gheorghe
din Kistovo

Copilăria. Plecarea la Serdica

Tânărul acesta Gheorghe despre care vom povesti a fost fiul meu duhovnicesc, mult iubit mie pentru virtuțile sale. Și pentru că înaintea mea s-a nevoit pentru biruință împotriva vrăjmașului, mi-am spus că ar fi bine să nu rămână nescrisă și să nu se piardă în uitare nevoița lui cea pentru Hristos Domnul. Însă rog dragostea voastră să nu caute de la mine cuvânt meșteșugit precum al ritorilor, întrucât eu sunt om simplu, care nu pot să scriu cu iscusință, ci doar țin în mâinile mele tocul, având nădejdea că acesta va așterne de la sine acea scriitură care îi este plăcută.

Acest fericit Gheorghe s-a născut în cetatea Kratovo din Macedonia ca fiu al unor părinți evlavioși; tatăl său

se numea Dimitrie, iar mama lui Sara. Când a împlinit șase ani, părinții l-au dat să învețe Sfintele Scripturi. După aceea l-au trimis la meșteșugul aurăritului. Plăcându-le dascălilor săi, Gheorghe a primit darul și binecuvântarea acestora. Mai apoi tatăl lui a plecat la Domnul. După ce a rămas orfan de tată, fiind el mult frumos la chip și înfloritor cu tinerețea – încât nu era altul asemenea cu el într-o frumusețe în acea cetate –, s-a temut să nu fie luat cu de-a sila și să fie dus la palatul sultanului turc; de aceea a lăsat cetatea cea părintească și a mers la Serdica¹, unde a locuit la unul dintre preoții cetății, dobândind virtute după virtute. Văzându-l preotul că este ascultător întru toate, l-a învățat Sfintele Scripturi atât cât s-a priceput. Iar Gheorghe stăruia să îplinească cu fapta învățăturile primite. Și pentru că nu poate să stea ascunsă cetatea de pe vârful de munte și nici să se așeze lumina sub obroc, ci se așază în sfeșnic ca să lumineze pe toți cei care o văd, tot astfel s-a petrecut și cu acest tânăr.

Trecând puțină vreme și mai-marii agarenilor nemaisuferindu-l pe el

¹Sofia (n. tr.).

întru credința cea creștinească, împinși de demon au început să stăruie din toate puterile să-l atragă către ei și să-l întoarcă de la credința sa. Și astfel au ales pe unul dintre ai lor, iscusit cu învățătura, viclean întru cuvânt și înșelător, și l-au trimis să stea de vorbă cu Gheorghe.

A

Înțelepciunea tânărului Gheorghe din Kratovo

Acesta a venit plin de viclenie, ca și când i-ar fi adus ceva de lucru, și i-a dat preț din destul pentru munca sa. În afară de aceasta, i-a adus și hrană, ca să se facă între el și Gheorghe oarece apropiere a dragostei. Și astfel a început cu vicleșug să-i spună vorbe precum acestea:

– O, tinere, dacă ai voi tu să te lepezi de slujirea voastră cea întristătoare și să vii la învățătura noastră cea minunată, te-ai căsători cu fiica celui mai de seamă dregător al cetății și ai fi cinstit de toți locuitorii acesteia pentru frumusețea ta și toți te-ar socoti cu adevărat ca fiind printre cei mai de frunte oameni din cetate! Și, mai mult decât toate, nu se cuvine ca o aseme-

nea frumusețe să rămână roabă acesteia sărăcii, ci trebuie să robească pe alții; și robii să-ți slujească ție!

Auzind unele ca acestea, Gheorghe i-a spus lui:

– Îți mulțumesc că te îngrijești de mine ca nimeni altul! Spune-mi însă adevărul despre care te voi întreba, căci am auzit că știi bine întreaga învățătură a voastră despre cele trecătoare și despre viața viitoare de după moarte: această slavă despre care îmi vorbești va fi veșnică ori va înceta?

Agareanul i-a răspuns:

– Cu adevărat ea va înceta aici, însă cei care trăiesc în virtute și păzesc învățăturile noastre, de aici, de pe pământ, merg în Rai.

Gheorghe l-a întrebat:

– Și care e viața cea dreaptă despre care îmi vorbești?

El i-a răspuns:

– Întâi și întâi, credința cea dreaptă, și după aceea curăția cea trupească.

Atunci Gheorghe i-a spus:

– Bine grăiești: credința cea dreaptă! Însă curăția cum ar trebui să fie?

Acela i-a răspuns:

– Să te speli cât mai des.

Gheorghe l-a întrebat:

– Dacă un om trăiește în desfrânare și în preadesfrânare, și se îmbuibă cu mâncăruri, și nu se desparte de beții, și dacă săvârșește cu trupul său orice patimă, Dumnezeu îl primește oare pe unul ca acesta în Rai?

Nedorind să mărturisească adevărul învățaturii sale, agareanul a spus:

– Cu adevărat, Dumnezeu nu-i primește pe unii ca aceștia, ci îi trimite în chinuri, dacă mor întru asemenea fapte fără să se întoarcă cu pocăință din destul.

Gheorghe i-a zis atunci:

– Drept ai judecat! Toți sultanii, pașii, judecătorii și beii, după cum vedem acum, sunt robiți de aceste fapte necurate și pier rău, fără de pocăință până la sfârșitul vieții lor, după cum tu însuși ai spus.

Agareanul i-a răspuns însă lui Gheorghe:

– Da, însă Dumnezeu este bun. El este înduplecat cu milostenii și iartă păcatele. Ia aminte la sultanii noștri, la pașale și la bei – câte geamii, poduri și cișmele fac pentru oameni în cinstea lui Dumnezeu.

Gheorghe i-a răspuns:

– Împăratul Solomon prin Sfântul Duh spune: *Jertfa celor fără de lege es-*

*te urâciune înaintea Domnului*¹. Vedem că o mulțime de sultani și bei de veacuri au făcut multe fapte bune, însă au pierit și au fost uitați pentru necredința lor de neamul vostru; iar în credința noastră, împărații și arhieriei și oamenii simpli, de la Hristos și chiar până astăzi, se arată sfinți și drepti, și trupurile lor se păstrează de mulți ani întregi și neputrezite, dând vindecare celor care se apropie cu credință și izgonind pe demoni. Iar dacă nu crezi, vino cu mine să-ți arăt pe craiul Ștefan Milutin² în această cetate, care stă în raclă ca și cum ar dormi și ale cărui moaște au mireasmă de crin, și crede că el este sfânt. Iar noi toți care mărturisim aceeași credință ca și el suntem slujitori ai dreptății. De aceea, cum atunci mă înveți să mă lepăd de adevărata credință care duce la Dumnezeu și care ne face moștenitori ai Împărăției cerurilor? Știi că tu cunoști bine toate acestea, însă rătăcirea acestei lumi nu te lasă să pășești către adevărata credință ca să te mântuiești. Și,

¹ Pilde 15, 8.

² Ștefan Uroș al II-lea Milutin, crai al Serbiei (1140-1161), sfânt. Moaștele sale, în jurul anului 1460, sunt aduse la Serdica (*n. tr.*).

pentru că singur vei pieri, înveți și pe alții către rătăcirea ta cea pierzătoare. *Piei, satano!*¹ Nu mă amăgi! Nu vei putea să mă îndepărtezi cu nici un chip de dragostea lui Hristos.

Ascultând vorbele lui Gheorghe, agareanul a rămas rușinat și, nemaivând ce să răspundă, a plecat, ascunzând otrava în inima sa.

¹ Mt. 4, 10.

Aducerea cu viclenie înaintea judecătorului

A jungând la ai săi, le-a povestit
cu de-amănuntul toate, um-
plându-i de mânie:

– Dacă îl mai lăsăm, toate ale noas-
tre vor ajunge de batjocură!

Și, uneltind aceștia plini de vrăj-
mășie, au mers la judecător și au po-
vestit toate cele privitoare la fericitul
Gheorghe. Și au adăugat, nelegiuții,
și multe alte minciuni, spunând:

– Batjocorește întreaga noastră slu-
jire și pe prorocul nostru, iar pe sul-
tan, pe pașii și judecătorii noștri – pe
toți îi aruncă în chinurile cele veșnice.
Dacă îl mai lăsăm în credința creștină,
să știi – o, judecătorule! – că a lui cre-
dință va spori, iar a noastră va ajunge
de batjocură!

La aceste cuvinte judecătorul s-a aprins de mânie, poruncindu-i celui care stătuse de vorbă cu Gheorghe:

– Mergi și adu-l la mine, luându-l mai pe departe, fără să-i spui lui ceva, cum că noi ne-am fi înțeles!

Acesta a plecat îndată și a ajuns la fericitul Gheorghe, dându-i binețe după cum e obiceiul. I-a spus apoi:

– Să știi, Gheorghe, că judecătorul nostru vrea să vorbească cu tine. Eu i-am vorbit despre priceperea ta cea mare în meșteșugul aurăritului, iar el are nevoie să-i lucrezi mai multe, pentru care vei primi plată atât cât dorești; iar prin aceasta vei fi mult cinstit și iubit de el. Grăbește-te să mergem să-l vezi!

Și, pentru că Gheorghe a cugetat că agareanul i-a grăit adevărul după cum e scris: *Omul simplu crede toate vorbele*¹, au mers amândoi înaintea judecătorului.

¹ Pilde 14, 15.

Dragostea de Hristos

Si cum l-a văzut pe Gheorghe, judecătorul mult s-a minunat de frumusețea lui și de vârsta lui cea tinerească; l-a chemat mai aproape de sine și i-a vorbit astfel cu glas smerit:

– O, tinere, mi s-a spus că ești iscusit și dibaci întru ale aurăritului. Ai putea să-mi lucrezi ceva așa cum îmi place mie?

Gheorghe i-a spus:

– Pune-mă la încercare, și nădăjduiesc că ceea ce-ți voi face îți va fi pe plac.

Judecătorul i-a grăit atunci:

– Înțeleg că-i întreci pe mulți întru meșteșugul tău; eu am încă și altceva să-ți spun: dacă mă ascuți, bine îți va fi, iar dacă nu, te vei pierde!

Gheorghe i-a spus:

– Și ce-mi poruncești?

Judecătorul i-a spus:

– Leapădă-te de Hristos și treci la credința noastră, ca să te desfeți și aici de toată bunătatea, și în Rai să te veselești după sfârșitul tău!

Și multe alte cuvinte nelalocul lor i-a grăit judecătorul. Ascultând unele ca acestea, Gheorghe și-a spus întru sine: „Văd că pentru aceasta am fost adus aici, ca să fiu cercetat pentru credința mea, și nu pentru meșteșugul meu. Dar, Doamne Iisuse Hristoa-se, dă-mi Tu să răspund cu înțelepte cuvinte și mă învață să împlinesc voia Ta. Căci Tu ai spus, Stăpâne: *Vă vor da pe mâna sinedriștilor și în sinagogile lor vă vor bate cu biciul. La dregători și la regi veți fi duși pentru Mine, spre mărturie lor și păgânilor. Iar când vă vor da pe voi în mâna lor, nu vă îngrijiți cum sau ce veți vorbi, căci se va da vouă în ceasul acela ce să vorbiți. Fiindcă nu voi sunteți care vorbiți, ci Duhul Tatălui vostru este Care grăiește întru voi.*”¹

Și i-a spus fericitul judecătorului:

– Unde merg sufletele din neamul vostru după moarte, începând cu pro-rocul vostru Mahomed și până în zilele noastre?

La aceasta, judecătorul i-a spus:

¹ Mt. 10, 17-20.

– În Rai.

Gheorghe l-a întrebat iarăși:

– Însă ce mărturie și ce semn aduceți ori ce minune ca să cred în aceste povești?

Judecătorul i-a răspuns:

– Ce alt semn cauți? Nu suntem noi oare o mare împărăție, și nu stăpânim împărății, și nu am luat cetăți? Nu ni se închină nouă împărații lumii și nu ne plătesc ei nouă tribut? Dacă Dumnezeu nu ne-ar iubi, nu ar fi înălțat într-atât neamul nostru!

Gheorghe i-a răspuns în acest chip:

– Tot astfel în vechime împărați puternici au stăpânit lumea și au adunat bogăție și slavă pământească, dar pentru că nu au crezut în Hristos cu toții au pierit. Și li s-a uitat și numele, iar slava lor cea pământească nu le-a folosit la ceva. Doar creștinii – împărații și oamenii de rând –, pentru că au lucrat pentru Domnul, au ajuns dreți și sfinți. Aceasta o știi și tu prea bine, însă cinul tău nu-ți îngăduie să mărturisești adevărul.

Judecătorul a spus:

– Mai-marele nostru, Mahomed, a vorbit cu Dumnezeu și de la El a venit și ne-a dat Legea.

Gheorghe i-a răspuns:

– Să fi vorbit cu Dumnezeu Mahomed este cu neputință! Căci, atunci când Dumnezeu S-a pogorât pe Muntele Sinai, la poalele muntelui stătea mulțime mare de norod evreiesc ce tremura de spaimă, privindu-L cum Se pogoară întru fulgere și nor de foc, iar El l-a chemat pe Moise și cu acesta a grăit. Apoi, când S-a născut Hristos, au venit împărați de la Răsărit, conduși de o stea, și I s-au închinat Lui. Și doar Hristos Domnul a săvârșit mulțime de minuni înaintea tuturor – orbilor le-a dat vederea, pe leproși i-a curățit, pe cei bolnavi i-a tămăduit, pe cei morți i-a înviat, pășind El pe apă ca pe uscat. Și încă: atunci când S-a înălțat la cer de pe Muntele Eleon, acolo a stat mulțime de norod împreună cu Maica Sa și se minuna privindu-L cum Se înălța la cer. Și în acel ceas s-au arătat doi îngeri, îmbrăcați în haine albe, care au spus poporului unele ca acestea: *Acest Iisus, Care S-a înălțat de la voi la cer, astfel va și veni, precum L-ați văzut mergând la cer¹, să judece viii și morții și să răsplătească fiecăruia după faptele lui, iar cei care*

¹ Fapte 1, 11.

nu au crezut întru El, cu toții vor pieri! Cât despre Mahomed, cine l-a văzut și cine l-a auzit și în ce loc a vorbit el cu Dumnezeu? Ori ce semn a săvârșit în viața lui? Iar noi știm bine că nu Dumnezeu i-a vorbit lui, ci el însuși a scris învățătura cea mincinoasă și înțelepciunea trupească; și a propovăduit-o unor oameni neîncercați în credință, care au primit-o înrădăcinând-o în inima lor. Și pentru ce am vorbi mai mult? Cum el nu este sfânt, nici cuvios, așa și voi sunteți asemenea lui. Și cum toți care au crezut în el au pierit, astfel și voi, care credeți în el, zaceți în pierzare până acum!

Auzind toate acestea, agarenii care stăteau împrejur au strigat cu toții într-un glas:

– Izgonește-l de aici, căci ne hulește precum nimeni altul!

Temnița

Atunci judecătorul a poruncit să fie aruncat în temniță. Și i-au legat mâinile la spate. Unii îl băteau, alții îl scuipau, iar alții îl pâlmuiau – și așa l-au azvârlit în temniță. Și i-a aflat preotul care îi era părinte și învățător duhovnicesc și le-a spus lor:

– Dați-mi-l mie, și eu mă voi pune chezaș pentru el, iar când veți vrea vi-l voi da iarăși vouă!

Însă ei au spus:

– Nu va scăpa din mâinile noastre! Dacă îl iubești și dacă vrei ca el să trăiască, sfătuieste-l să treacă la credința noastră. Dacă nu trece, cu adevărat va fi ucis.

Preotul le-a spus:

– Atunci porunciți să nu mă împiedice nimeni să merg la el și să-l sfătuiesc spre cele de folos.

Ei i-au răspuns:

– Nimeni nu te va opri!

Și a venit acesta la straja temniței și l-a rugat să-l scoată pe Gheorghe din temniță, ca să vorbească cu el mai departe, în casa străjerului. Iar păzitorul temniței îl iubea pe preot și i-a împlinit voia, ducându-l acasă. Atunci preotul a început să-l ferească cu dragoste și să-i vorbească lui Gheorghe:

– Bucură-te, Gheorghe, căci astăzi cu vrednicie preaslăvești pe Hristos asemenea întâiului mucenic Ștefan ori precum Ștefan cel Nou¹ care s-a nevoit întru apărarea icoanelor și precum mulți alți sfinți cu care te asemeni! Fii viteaz, tare în nădejde, căci după această mărturisire va trebui să pătimești pentru slavă, precum mucenicii au mărturisit și după aceea au pățimit – lucru pentru care întreaga lume îi slăvește și îi ferește. Și dacă primesc cinstire de la noi, cu cât mai mult de la Hristos, pentru Care au suferit, vărându-și sângele lor! Și au primit cununii cerești, și s-au așezat pe scaunul slavei Sale, unde se vor aduna înaintea Lui toate neamurile², ca Domnul să dea

¹ Prăznuit pe 21 noiembrie (n. tr.).

² Mt. 25, 32.

fiecăruia după faptele sale, după cum El Însuși grăiește: *Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi și Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri*¹; și se vor lăuda cuvioșii întru slavă și se vor bucura². Și dacă primesc daruri și cinstire aceea care s-au nevoit pentru împăratul cel pământesc, cu cât mai multe daruri vor primi aceea care s-au nevoit pentru Împăratul împăraților? Ei vor primi atâta slavă, după cum este scris: *Cele ce ochiul n-a văzut și urechea n-a auzit și la inima omului nu s-au suit, pe acestea le-a gătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El*³.

Gheorghe a spus atunci:

– Cred că toate sunt așa după cum grăiești. Cu toate acestea, mă înspăimânt și mă tem de foc și nu-mi pun nădejdea în puterea mea.

Preotul i-a spus:

– Oare de acest foc trebuie să te temi, care pentru jumătate de ceas te strămută din durere în cetele sfinților? Oare aici nu poți să rabzi vreme de o jumătate de ceas, ca în vea-

¹ Mt. 10, 32.

² Ps. 149, 5.

³ I Cor. 2, 9.

cul viitor să nu te muncești în gheena cea de foc? Nu crezi tu oare învățătorului nostru, Sfântul Apostol Pavel, care spune: *Căci sunt încredințat că nici moartea, nici viața, nici îngerii, nici stăpânirile, nici cele de acum, nici cele ce vor fi, nici puterile, nici înălțimea, nici adâncul și nici o altă făptură nu va putea să ne despartă pe noi de dragostea lui Dumnezeu, cea întru Hristos Iisus, Domnul nostru*¹? Și iarăși spune același apostol: *Căci socotesc că pătimirile vremii de acum nu sunt vrednice de mărirea care ni se va descoperi*.² Căci chinurile de acum nu sunt nimic față de răsplata veșnicelor bunătăți. Și de ce să te bucuri mai degrabă că ești gata acum să schimbi cele trupești pe cele netrupești și cele pământești pe cele cerești? Căci zilele vieții noastre, după cum zice Psalmistul, sunt 70 ori 80 de ani, iar 1000 de ani înaintea ochilor Domnului sunt ca ziua de ieri care a trecut. Să ne pregătim deci cu bărbăție împotriva uneltirilor celor diavoleşti. Crede în Dumnezeu că te va întări, căci tu ai ajuns într-o asemenea stare nu din pricina neînțelepției tale,

¹ Rom. 8, 38-39.

² Rom. 8, 18.

ci Însuși Domnul te-a chemat să preaslăvești numele Său în aceste vremuri de pe urmă. Și El va face cu tine precum a făcut cu Sfântul Mare Mucenic Gheorghe – numai nu slăbi, ci nevoiește-te puțină vreme întru răbdare.

Gheorghe a spus:

– Toate sunt adevărate câte le-ai grăit, însă vreau să-mi împlinești o mică rugămintă: dacă ar fi cu puțință să mă răscumperi, ca să mai trăiesc încă puțin în trup și să mai săvârșesc vreo faptă bună înaintea lui Dumnezeu, căci până acum sunt gol de orice virtute. Dacă nu vei izbuti, facă-se voia lui Dumnezeu, iar eu mă voi strădui să împlinesc toate câte mi-ai grăit. Însă roagă-te la Dumnezeu pentru mine, ca să nu fiu lipsit de ajutorul Său, căci El Însuși a spus: *Fără Mine nu puteți face nimic*¹.

Preotul i-a răspuns:

– Cu adevărat din toată inima mă voi strădui pentru mântuirea ta, necruțând nimic dintru ale mele, numai să fie cu puțință aceasta!

Acestea și multe altele l-a învățat pe el din Sfintele Scripturi, iar el toate le-a primit în inima sa cu bucurie, du-

¹ In 15, 5.

pă cuvintele lui Solomon: *Dă sfat celui înțelept, și el se va face și mai înțelept*¹.

La sfârșit preotul a adăugat:

– Pace ție, Gheorghe! Domnul să fie cu tine, să te întărească, să te păzească de toată întâmplarea cea rea și de toate căderile cele potrivnice!

Și astfel l-a lăsat pe el și s-a dus. Iar Gheorghe i s-a închinat și din nou a fost dus în temniță.

¹ Pilde 9, 9.

Înaintea judecătorului

Adoua zi s-au adunat mai-marii musulmanilor în număr mult mai mare decât în ajun. Și l-au scos pe fericitul din temniță. Nu se poate grăi în cuvinte la câte vicleșuguri l-au supus și câte răutăți i-au făcut lui, însă cu nimic nu au putut să primească cele dorite. De aceea l-au zăvorât iarăși în temniță, prinzându-i mâinile și picioarele în lanțuri de fier, iar el mulțumea lui Dumnezeu pentru toate acestea. Preotul a venit atunci în taină la judecător și l-a rugat, făgăduindu-i multe daruri, să-l slobozească pe cel întemnițat. Căci se cunoștea bine cu judecătorul și avea îndrăzneală înaintea lui întru toate și trecere la el fără vreo stânjeneală. Judecătorul a primit cu bunăvoință cererea lui, făgăduindu-i astfel:

– Mă voi strădui să-l izbăvesc.

Trecând opt zile, s-au strâns toți slujitorii musulmanilor și, aducându-l pe sfântul la scaunul de judecată, l-au pus înaintea judecătorului legat. Atunci judecătorul a început cu vorbe mieroase să-l amăgească, spunându-i:

– O, tinere, de ce te lași supus unei asemenea umilințe și batjocuri? Vezi cum toți râd de tine și te batjocoresc și cum cunoscuții tăi se scârbesc de tine. Ascultă-mă deci pe mine și împlinește-ți voia noastră.

Judecătorul avea un fiu pe care l-a chemat la sine, spunându-i atunci sfântului:

– Iată, Gheorghe, de acum înainte acest fiu al meu îți va fi frate și amândoi îmi veți fi mie fii și veți trăi în casa mea unul aproape de altul. Eu sunt bătrân, după cum vezi, și în curând voi muri, iar după moartea mea tu vei fi cel de-al doilea moștenitor al întregii mele bogății. Iar cele spuse ție sunt gata să le întăresc în scris, înaintea tuturor aceluia care se află aici. Crede fără nici o îndoială că îți grăiesc adevărul și că ceea ce ți-am spus întru cuvânt voi împlini și cu fapta. Și află că toată această adunare pe care o vezi

ți se va închina, și cei de față îți vor fi asemenea robilor.

Iar mulțimea agarenilor, auzind aceste cuvinte, cu mare glas a lăudat pe judecător. Preotul stătea aproape de sfântul, privindu-l, și se ruga la Dumnezeu pentru el în taină, ca să nu se facă batjocură vrăjmașilor. Gheorghe a spus atunci judecătorului:

– Pentru că ai în cuget cele bune pentru trupul meu, după cum spui că mă iubești, lasă-mă să rămân creștin și să trăiesc împreună cu creștinii! Iar dacă nu voiești, îți fac cunoscut că de credința și de dragostea mea către Hristos nimeni și nimic nu poate să mă despartă: nici bogăția cea pământească, nici slava cea trecătoare, nici focul, nici muncile, nici vreo faptură omenească. Oricât rău mi s-ar pricinui, nădăjduiesc în Hristosul meu, că El mă va întări, și pentru chinurile de acum voi primi însutit veșnicele bunătați și voi afla odihnă în Împărăția Sa. Pentru ce mai adăști? Unul din trei lucruri va trebui să faci: ori mă slobozești întru cele creștinești, ori mă trimiți la Hristos Dumnezeul meu, ori voi vă faceți ca toții creștini, ca să vă izbăviți din veșnicele chinuri.

Judecătorul i-a răspuns:

– Dar oare ți-am spus eu să te lepezi de Hristos și să nu-L mai iubești pe El? Nicidecum! Căci eu Îl iubesc din destul și mărturisesc că e născut de la Duhul Sfânt și fără de sămânță bărbătească din Fecioara Maria, că e proroc nemincinos și viu și că S-a pogorât din cer, că El va fi Judecătorul în ziua cea de pe urmă, și că blestemat e acela care nu crede în toate cele spuse! Însă ce rău săvârșim noi cinstind pe Mahomed și împlinind legea pe care i-a dat-o lui Dumnezeu? Încă noi credem și știm că lui i-au fost încredințate cheile Raiului.

Și a răspuns Gheorghe atunci unele ca acestea:

– Mulțumesc lui Dumnezeu pentru frumoasa mărturisire că Hristos este născut de la Duhul Sfânt și din Maria Fecioara, fără de sămânță bărbătească, și că *El va răsplăti fiecăruia după faptele lui*¹. Așa crede întreaga lume. Și nu doar aceasta, ci și toți prorocii de dinaintea nașterii Sale au prorocit despre El, că El – Fiul lui Dumnezeu și Cuvântul – Se va naște de la Duhul Sfânt, și va trăi cu oamenii, și va tămă-

¹ Cf. Rom. 2, 6; Apoc. 22, 12.

dui neputințele omenești, și va fi dat pe mâinile necredincioșilor vicleni, și va fi răstignit și împuns, și va învia din morți, și Se va înălța la cer, și va șede de-a dreapta Tatălui, și va veni în ziua cea de pe urmă să judece viii și morții. Însuși Hristos a spus în Sfânta Evanghelie: *Toți prorocii și Legea au prorocit până la Ioan¹ și de atunci până la sfârșitul lumii nu se va mai ivi proroc. Sfântul Apostol Pavel spune și El: Dar chiar dacă noi sau un înger din cer v-ar vesti altă Evanghelie decât aceea pe care v-am vestit-o – să fie anatema! Precum v-am spus mai înainte, și acum vă spun iarăși: Dacă vă propovăduiește cineva altceva decât ați primit – să fie anatema!² Și-ți voi spune eu cine este Mahomed al vostru. Hristos a spus: Căci se vor ridica hristoși mincinoși și proroci mincinoși și vor da semne mari și chiar minuni, ca să amăgească, de va fi cu putință, și pe cei aleși. Iată, v-am spus de mai înainte. Deci, de vă vor zice vouă: Iată este în pustie, să nu ieșiți; iată este în cămări, să nu credeți.³ Aceste cuvinte ale lui Hristos s-au împlinit la timpul lor, căci toți creștinii – fiind aleși*

¹ Mt. 11, 13.

² Gal. 1, 8-9.

³ Mt. 24, 24-26.

ai lui Dumnezeu – nu primesc pe prorocul mincinos Mahomed. Ci vă aflăm pe voi necercați și fără nici o Scriptură ori Lege înaintea venirii Lui, și nimic nu cunoașteți din Dumnezeieștile Scripturi, și păstrați învățătura voastră stricată, numindu-l proroc și portar al Raiului pe Mahomed. Iar Raiul l-a numit el desfătare trupească și a spus că în Rai va fi desfrâu; și multe nelalocul lor a scris, și cartea a alcătuit-o, chipurile, ca fiind căzută din cer, de la Dumnezeu, pe când el dormea. Numele lui îl țineți ca înger al lui Dumnezeu, care mărturisește el însuși despre sine. Prorocii nu au prorocit însă despre el cum au prorocit despre Hristos. Iar el nu a săvârșit minuni așa cum a săvârșit Hristos. Și nimeni nu l-a văzut pe el când a primit de la Dumnezeu cartea sa, așa cum mulțime de norod l-a văzut pe Moise. Și de ce ar mai fi de trebuință să lungim vorba? Eu nu-l primesc nici de proroc, nici de sfânt, nici ca drept. Toți aceia care cred întru el să aibă parte cu el! Iar eu sunt al lui Hristos și aici, și în veacul ce va să vină!

Ascultând aceste cuvinte îndrăznețe ale fericitului, acea mulțime de popor a început să strige; s-au repe-

zit asupra sfântului și scrâșneau din dinți împotriva lui. Și dacă judecătorul nu i-ar fi împiedicat prin slugile sale să se apropie de el, mulțimea l-ar fi sfâșiat. Judecătorul le-a spus:

– Cum de vă aruncați asupra lui precum fiarele sălbatice? Nu am eu putere de la sultan atunci când judec să fie osândit, ori să fie slobozit dacă eu îl slobozesc?

Iar ei strigau:

– Dacă ești judecător drept, să judeci drept, după legea noastră, că și noi cunoaștem legea pe de-a-ntregul, chiar dacă nu avem putere de la sultan!

Judecătorul i-a întrebat:

– Pentru că știți legile, atunci spuneți-mi: ce-ar trebui să facem cu el?

Ei au răspuns:

– Să fie ars în foc, iar cenușa lui să fie împrăștiată în cele patru zări!

Și iarăși i-a întrebat judecătorul:

– De ce trebuie să-l ardem în foc? Pentru că și-a lăudat credința lui și nu o primește pe a noastră?

Ei au răspuns:

– Cine hulește pe legiuitorul nostru, ba, mai mult, și pe sultanii noștri, și pe judecători, și – într-un cuvânt – pe toți, ar mai trebui oare să rămână viu?

Judecătorul a spus:

– Eu nu am auzit unele ca acestea din gura lui, așa cum spuneți voi.

Iar ei strigau:

– Nu doar acestea pe care ți le spunem, ci și legea noastră toată, și închinarea, și slava noastră o hulește și o batjocorește.

Judecătorul a spus atunci sfântului:

– Așa este oare, Gheorghe, după cum mărturisesc aceștia împotriva ta?

Gheorghe a răspuns:

– Nu aș putea eu să hulesc făptura lui Dumnezeu. Doar faptele păcătoșilor nu le primesc și propovăduiesc adevărul lui Hristos, pentru care sunt gata să primesc chiar și moartea.

Și le-a spus atunci judecătorul:

– Este oare hulă aceasta?

Ei i-au răspuns:

– Nu e hulă, însă înainte de a-l aduce la tine el a hulit. Dacă îl slobozești pe acesta, atunci tu însuși te afli ca surpător al legii și credinței noastre, iar noi îl vom vesti pe sultan despre tine!

Judecătorul, văzând că nu poate să potolească mulțimea cu nimic, ci mai mare tulburare se face, i-a spus fericitului:

– Gheorghe, recunoști toate câte se spun împotriva ta?

Iar fericitul a răspuns:

– Ceea ce am avut de spus, am spus. Nu vei afla cuvânt mincinos din gura mea.

Atunci judecătorul a adăugat:

– Eu voi crede mai mult mulțimii decât ție! Și, dacă nu te lepezi de Hristos, vrednic ești de moarte!

Iar agarenilor care priveau către el le-a spus:

– Păcatul lui să fie asupra voastră și asupra sufletelor voastre! Faceți cu el după cum voiți!

Atunci s-au năpustit asupra lui precum lupii asupra unui miel, și unii îl scui-pau, alții îl băteau peste obraz, iar alții îl palmuiau fără oprire. Și astfel, legându-i mâinile la spate și înfășurându-i la gât un lanț, l-au dus înaintea adunării, în vreme ce un vestitor glăsuia astfel:

– Veniți, toți păzitorii credinței noastre musulmane, și aduceți lemne ca să-l ardem pe acesta care a hulit legea noastră și pe prorocul nostru, și care nu voiește să se lepede de Hristosul său!

Mucenicia

În acest chip s-a adunat mulțime de agareni, unii amenințându-l, alții înfricoșându-l, iar alții făgăduindu-i daruri. Însă nimic nu au izbândit, pentru că fericitul răspundea plin de îndrăzneală la orice cuvânt al lor. Și l-au dus lângă Biserica Sfânta Sofia. Acolo preotul s-a apropiat de el, spunându-i:

– Mai rabdă puțin astăzi, Gheorghe, ca să fii împreună cu Hristos pe vecie!

Iar el i-a răspuns:

– Roagă-te lui Dumnezeu pentru mine, părinte, ca să capăt întărire!

Aceasta au auzit-o mai-marii adunării și l-au izgonit pe preot, având grijă să nu se mai apropie de el. Însă preotul avea pe un agarean, care era îmbrăcat frumos în haine ale agarenilor, dar care în suflet avea mare dra-

goste către credința cea creștinească și care doar de teamă nu îndrăznea să o mărturisească, însă cu bucurie primea toate pe care în taină i le poruncea preotul. Pe el l-a chemat atunci preotul și i-a poruncit să meargă alături de sfântul și să asculte ce i se spune lui și cum răspunde sfântul. După ce s-au adunat toți din acel ținut, preoți și creștini, le-a spus lor preotul:

– Frați și fii duhovnicești, să ne rugăm lui Dumnezeu, ca să-l întărească până la sfârșit pe Gheorghe!

Și-au început toți să se roage pentru Gheorghe cu lacrimi, spunând:

– Doamne Iisuse Hristoase, Care ai săvârșit mulțime de semne și minuni cu mucenicii Tăi. Tu Același ești și astăzi. Întărește-l pe acest tânăr, ca să Te mărturisească până la sfârșitul său în aceste vremuri de pe urmă! Fă cu el semn spre bine, ca cei care văd și ascultă despre el să preaslăvească preasfânt numele Tău, căci binecuvântat ești în vecii vecilor! Amin!

Ajungând în locul hotărât, agarenii au adunat o mulțime de lemne, făcându-le stivă, și au început cu mângâieri și cu făgăduințe de daruri să se apropie de sfântul. Însă el le-a spus:

– V-am grăit nu doar o dată sau de două ori că eu de credință nu mă voi lepăda nicicând, chiar dacă mă veți supune la mii de chinuri.

Auzind aceasta, au cerut ca îndată să fie aprins focul. Și mulți au alergat spre casele din apropiere, unii aducând făclii, alții cărbuni aprinși, iar alții se întreceau care mai de care să aprindă grămada de lemne. Apoi l-au dezbrăcat pe sfânt de haine, lăsându-l doar într-o cămașă, și l-au împins în foc. L-au scos însă după puțină vreme, spunându-i:

– Omule vrednic de plâns, de ce te pierzi astfel? Noi te sfătuim spre bine, și nu ca acel preot iubitor de arginți. Nu-ți dai seama oare că el se bucură de moartea ta, voind să se facă moștenitor peste bogăția ta? Însă noi ne temem de Dumnezeu și nu voim să mori cu moarte rea în acest foc și să te topești ca ceara. Ascultă-ne, leapădă-te de Hristos, astăzi, înaintea noastră, și fă-ne voia! Darurile pe care ți le făgăduim ți le vom da pe toate. Iar apoi, dacă îți este plăcut să trăiești cu noi după legea noastră, vei rămâne cu noi. Iar dacă nu, pământul sultanului e destul de întins și sunt și alte multe

împărății unde să mergi în pace, dacă voiești să împlinești voia ta. Acum însă cruță-ți tinerețea și nu te pierde pe tine cu neînțelepție!

Dar Gheorghe le-a răspuns:

– Știți oare că Hristos în ziua cea de pe urmă va judeca toate neamurile începând cu Adam și va despărți pe cei dreپți de cei păcătoși precum păstorul desparte oile de capre, iar pe păcătoși îi va trimite în veșnicile chinuri și în focul cel nestins, unde se vor munci veșnic pentru puțină desfătare a acestei lumi? Iar pe dreپți îi va trimite în Împărăția cea cerească, în sălașurile Raiului, în fericitele locașuri, pe fiecare după nevoința sa, după cum s-a ostentit aici; fie cu osârdie a săvârșit mai multă milostenie, fie a răbdat felurite munci și nu și-a cruțat trupul său. Toți vor primi mulțime de daruri și vor moșteni slava cea mare, cinstea și cununile și veselia cea fără de sfârșit. De ce mă ispitiți dar cu lucruri atât de mărunte și proaste? Hristos, nădejdea mea, a spus: *Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi și Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri*¹. După cum

¹ Mt. 10, 32.

v-am spus și mai înainte, vă spun și acum: nimic nu mă poate despărți de dragostea Hristosului meu. Nici focul nu mă va arde până la sfârșit, după cum spuneți voi, ci mă va strămuta din această lume în lumina cea fără de sfârșit. Iar toți necredincioșii vor arde în focul cel veșnic.

Ei i-au grăit atunci:

– Ia aminte că nu vei pleca din această viață atât de repede! Multe vei avea de suferit până îți vei da sufletul.

Și au început să-l împingă în foc, astfel că întreg trupul lui a fost cuprins de vâlvătaie. Apoi, din nou l-au scos afară și i-au spus:

– Ei, Gheorghe, oare nu simți focul?

Iar el le-a răspuns:

– Nu, nu îl simt, pentru că Ziditorul focului îl preface pe acesta în roa. Pe voi, oameni vrednici de plâns, și acest foc poate să vă ardă, ca și cel veșnic. Prin harul lui Hristos eu nu mă tem însă nici de acest foc, nici de acela veșnic!

Auzind cele spuse, l-au împins iarăși în foc, și așa au făcut de trei ori. Încredințându-se că nu au izbândă, mai apoi l-au aruncat în mijlocul vâlvătaii și astfel sfântul stătea în focul

aprins, privind spre răsărit. După ce s-au topit legăturile de la mâini, el a întins mâna sa cea dreaptă, și-a făcut semnul cinstitei cruci și cu mare glas a strigat:

– Doamne Iisuse Hristoase, în mâinile Tale îmi încredințez duhul meu!

Auzind aceasta chinătorii, unul dintre ei a luat o bucată mare de lemn și l-a lovit în cap pe sfântul. Iar acesta și-a dat duhul lui Dumnezeu pe data de 11 februarie, la ceasul al 12-lea al zilei, în duminica de lăsat de sec de brânză a anului 1515, în al treilea an de domnie al sultanului turc Selim, în vremea păstoririi Mitropolitului Pancratie de Serdica.

Și pe cerul senin s-a oprit deodată, deasupra vâlvătăii, un nor care a stropit cu mulțime de rouă pe sfântul, încât cei adunați la acea priveliște s-au minunat. Creștinii au văzut aceasta și L-au preaslăvit pe Dumnezeu, în vreme ce agarenii împreună cu diavolul au rămas rușinați, astfel că vedeai pe mulți dintre ei că pleacă plini de rușine, ștergându-și lacrimile. Din aceasta creștinii au căpătat mare îndrăzneală, mergând la dregătorul cetății și spunându-i:

– Iată, acest creștin a murit pentru Hristos. Dă-ne trupul lui ca să-l îngropăm!

Auzind aceasta agarenii, cu mare glas au strigat:

– Să nu nădărduiți că veți primi măcar vreo parte din trupul său! Căci noi îl vom arde, iar cenușa o vom răspândi în cele patru zări, după cum am făcut și cu alții la Odrin¹ și la Țarigrad!

Atunci creștinii au mers de la dregător la judecător și i-au spus acestuia:

– Iată, Gheorghe din credința noastră a murit pentru Hristos. Dă-ne trupul lui ca să-l înmormântăm.

Acesta s-a minunat când a auzit. Și-a întors ochii către preot și i-a spus:

– Nu e oare limpede că tu ești vinovat de pieirea lui și că vei da răspuns lui Dumnezeu pentru el?

Preotul i-a răspuns însă:

– Dacă am făcut ceva rău, să fie după cum spui tu! Dar dacă l-am învățat cele de folos, atunci Dumnezeu să-mi facă după cum voiește. El a murit astăzi pentru Dumnezeuul credinței noastre. Se cuvine ca noi să-l înmormântăm.

Judecătorul i-a spus:

¹ Adrianopol (*n. tr.*).

– Mergeți și înmormântați-l!

Preotul i-a mai cerut:

– Dă-mi pe una din slugile tale, care să-i alunge pe ai voștri, și eu voi scoate din foc trupul lui pe care mi-l dăruiești; căci agarenii au spus: „Să nu nădăjduiți nicicum să primiți ceva din el! Și cenușa i-o vom răspândi în cele patru zări.”

Atunci judecătorul le-a spus:

– Eu însumi dacă merg cu putere multă să-l luăm, tot nu vom izbândi, dacă spui aceasta. Însă mergi! Poate prin rugăciune vei izbândi!

Preotul împreună cu alții a mers atunci în locul în care se afla fericitul și a cerut cu rugăminți, făgăduințe și daruri, să nu-l ardă mai mult. Însă ei, cuprinși de diavolul, mai mult se năpusteau ca să arunce lemne peste sfântul, care era așezat în mijlocul focului. Și au început să aducă din ce în ce mai multe și să le îngrămădească peste foc. Însă, nemulțumiți de aceasta, fiecare dintre ei căra pe unde afla oasele vreunui trup mort și le arunca peste trupul sfântului, ca să ardă trupul lui și să se amestece cu alte trupuri. Acele trupuri însă, după puțină vreme, se prefăceau în scrum, iar

sfântul rămânea întreg și neatins. Privind la aceasta, agarenii erau nedumeriți încă și mai mult și nu știau ce să mai facă. Învățați de demon, s-au sfătuit și au hotărât:

– Acest preot așteaptă să ia trupul și să-l proslăvească, ca pe cele ale sfinților. Noi să-l ardem însă până dimineață și dacă nu arde să-l azvârlim în vreo groapă ascunsă!

Acest sfat al lor a ajuns la urechile preotului prin cel ce purta haine de agarean amintit mai înainte, iar prin preot la toți creștinii care se aflau acolo. Unul dintre ei, care era slujbaș la un agarean din casele dimprejur, i-a spus atunci preotului:

– Plecați din acest loc, iar eu cu nădejde în Dumnezeu nu voi dormi în această noapte până ce nu-l voi fura și nu-l voi aduce la casa ta.

Auzind unele ca acestea, preotul l-a învățat și i-a dat și puțini bani, spunându-i:

– Dacă faci aceasta, vei primi multe daruri și cinstire de la noi!

Și astfel creștinii s-au răspândit fiecare pe la casele lor.

Proslăvirea Sfântului Mucenic Gheorghe cel Nou

Iar dimineța, înainte de a se lumina, a venit un preot din cetate, pe nume Ioan, și a văzut că focul încă mai arde cu putere și că în jur nu se afla nimeni. A mers la casa aceluia care dăduse făgăduința și a bătut la poartă. Creștinul a ieșit și i-a spus:

– Am mers în miez de noapte și i-am aflat pe toți dormind. Am luat atunci trupul sfântului din foc și l-am pus într-o pânză de sac. De teama străjilor nopții, nu am îndrăznit să-l duc însă la acel preot după cum am făgăduit. Dacă vrei, mergi și du-l tu.

Atunci Ioan a luat trupul sfântului cu bucurie, l-a așezat pe umăr și l-a dus la biserica sa. Apoi a mers la ce-

lălalt preot și i-a spus toate, iar acela, preaslăvind pe Dumnezeu, i-a spus:

– Trebuie să-l ducem la biserica cea mare!

Și așa au și făcut. Pe când răsărea soarele s-au strâns toți clericii, iar ei le-au povestit cele petrecute și că vor face slăvită slujbă de îngropare. Însă aceștia s-au temut.

– Să nu ne atragem cu toții vreo năpastă pentru el! Mergi și îngroapă-l în taină, fără să știe cineva! Mergi și la judecător și întreabă-l. Iar dacă acela va încuviința, atunci îl vom îngropa în văzul lumii.

El a mers, rugându-se lui Dumnezeu și cugetând:

– Doamne, învață-mă ce să-i spun judecătorului!

Mergând la judecătorul, i-a spus:

– Să știi, o, judecătorule, că trezindu-mă în această dimineață și mergând ca de obicei la biserică, iată, în mijlocul bisericii l-am aflat pe Gheorghe! Ce poruncești să fac cu el acum?

Auzind acestea judecătorul, mult s-a minunat și a spus tuturor celor de față:

– Să știți că este sfânt. Căci mi-au povestit aceia care l-au ars în această

noapte: Noi ședeam și îngrămădeam lemne asupra lui, când, deodată, s-a făcut nevăzut ochilor noștri.

Toți care au auzit acestea s-au minunat. Iar judecătorul a spus preotului:

– Mergi și îngroapă-l după cuviință, așa cum știți voi!

Atunci preotul a mers și a vestit clerului și creștinilor porunca judecătorului. S-au adunat cu toții, în frunte cu Mitropolitul Pancratie, și au îngropat cu cântări după cuviință sfântul trup al mucenicului în biserica Sfintei Mare Mucenițe Marina, care în acea vreme era catedrală mitropolitană.

Acest sfânt mucenic avusese atunci vârsta de 18 ani. Fusese subțire și înalt de statură, cu fața alungită, cu părul precum spicul grâului copt, cu sprâncene ridicate și stufoase, cu nasul coroiat, cu degetele de la mâini subțiri și alungite. Fusese smerit cu firea, tăcut, blând și împodobit cu toată virtutea. Toți se întreceau în a i se pleca, iar cunoscuții îl numeau „domn”. Niciodată nu râsese ca un neînțelept, și nu avusese vreodată cuvânt de rușine pe buzele sale. Nici nu se lăudase cu ceva, nici nu zavistuisese pe cineva pentru vreun lucru.

Și trecând puțină vreme, sfântul i s-a arătat în vis unuia dintre preoții acelei biserici, poruncindu-i să scoată trupul său din pământ – iar aceasta nu o dată, ci în mai multe rânduri. Preotul le-a vestit și celorlalți preoți. Astfel au fost scoase moaștele sfântului din mormânt și așezate în biserică, dând dumnezeiești și nespuse daruri oricărui creștin care venea cu credință spre slava lui Dumnezeu.

Acestea au fost nevoințele și luptele îndrăznețului și pătimitorului Gheorghe, care, întărit întru Hristos, cu bine și-a săvârșit calea pătimirii și a fost încununat cu cununa cea mucenicească în aceste zile de pe urmă. Iar sfântul lui suflet, purtat cu slavă de Sfinții Arhangheli, a intrat în curțile Domnului și se roagă pentru noi lui Hristos Dumnezeu, Căruia I se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin!

Tropar

Cu înțelepție și îndelungă-răbdare, fericite Mucenice Gheorghe, ai trecut prin foc, iar după acest sfârșit al tău ai primit neveștejita cunună a cetelor celor mucenicești de la Hristos. Sălășluindu-te acum plin de vrednicie în pământul celor drepți, roagă-te lui Hristos Dumnezeu pentru noi, cei care cu credință ne închinăm cinstitelor tale moaște.

Viața Sfântului Ioachim din Pustia Osogovei

Calea spre pustie

Comori ale pustiei sunt minunații părinți ai noștri Ioan de Rila, Prohor Pcinski, Gavriil Lesnovski. Alături de ei se află și Sfântul Ioachim din Pustia Osogovei. Acești oameni cerești, îngeri pământești, prieteni ai lui Hristos, lucrători ai virtuții au ieșit cu plugul credinței să are și să seme-ne sămânța cea duhovnicească, și să secere însutit mai apoi, să aducă lui Hristos roada virtuții.

Preacuviosul părinte al nostru Ioachim, ca o stea mult-strălucitoare s-a arătat de la Apus până la Răsărit. Și a venit în pustia Muntelui Osogovei, având cu sine ca păzitor și îndrumător pe îngerul Domnului, și s-a sălășluit acolo, luând aminte doar la Dumnezeu și la sine însuși și rugându-se să se învrednicească să primească ce-

le dorite. Însă mai înainte de aceasta a ajuns el, într-o seară, la casa unui boier din acele părți, binecredincios și stăpânitor peste multe avuții, într-un sat pe nume Gradeț. Acolo se afla o bisericuță de lemn, în care preacuviosul s-a rugat și a șezut să se odihnească. Atunci a venit și pomenitul boier, care l-a aflat pe el șezând și a primit binecuvântarea sa. Și au început ei să grăiască între dânsii. Luând cuvântul, preacuviosul i-a spus:

– Iată, toate ți le mărturisesc deschis, frate... Cu multă osteneală am ajuns până aici, căci am auzit că în aceste părți și mai cu seamă în Muntele Osogovei este prielnic să locuiască monahii, mai ales aceia care voiesc să se însingureze, ca să se poată nevoi în dragostea cea de Dumnezeu. Eu nu știu aceste părți și nici drumul nu-l cunosc, însă doresc să merg și să aflu acel loc atât de frumos. De aceea te rog, spune-mi mie, ca unul care cunoști locurile cu mult mai bine!

Boierul i-a spus toate cu de-amănuntul și astfel i-a arătat lui locul de la poalele Muntelui Osogovei, lângă râul Skupița care trece prin ace-

le părți, loc care mai era numit Babin dol. I-a spus:

– Părinte scump al meu, acel loc îți va fi plăcut voii tale. Acolo sunt atâtea peșteri... E preafrumos locul acela și mult povârnit.

Preacuviosul, plin de mulțumire, a primit sfatul boierului, spunându-i:

– Slavă lui Dumnezeu și Preacuratei Maicii Sale, căci a binevoit să mă îndrume pe mine, sărmanul, să primesc un asemenea loc al petrecerii mele și să îmi săvârșesc restul zilelor după dumnezeieștile porunci: în rugăciune și în post, în lacrimi și în priveghere, în înfrânare de la mâncare și băutură, întru golătate și frig, întru multă răbdare și pătimire, ca să petrec această scurtă viață plină de jale și să mă învrednicesc de cereștile bunătăți, izbăvind-mă de gheena cea plină de chin! Iar tu, preaiubitule frate în Hristos, adu-ți aminte de dragostea cea dumnezeiască și vino la smerenia mea până ce duhul meu se mai află încă în acest trup smerit, ca Dumnezeu, marele dăruitor, să te îmbogățească și pe tine cu îndurarea și binecuvântarea Sa!

Și a rămas acolo până spre dimineață. Crăpându-se de ziuă, s-a ridi-

cat și a ieșit din acel loc, mergând bu-
curos în calea lui, lăudând și slăvind
pe Dumnezeu prin cuvintele psalmis-
tului: *Întoarce-te, suflète al meu, la odih-
na ta, că Domnul ți-a făcut ție bine¹, și
încă: Arată-mi calea pe care voi merge, că
la Tine am ridicat sufletul meu².*

¹ Ps. 114, 7.

² Ps. 142, 8.

Pustia Osogovei

Și ajungând în locul pe care i-l pregătise Dumnezeu și care se numea Sarandapor, a petrecut acolo toți anii vieții sale, *luptând lupta cea bună, călătoria săvârșind, credința păzind*¹, prin felurite nevoițe smerindu-se pe sine, în suspine neîncetate, în metanii fără număr, în neîncetate privegheri, în rugăciuni de toată noaptea și cu lacrimi fierbinți grăindu-I lui Dumnezeu noapte și zi. Pentru aceasta s-a învrednicit de la Dumnezeu de darul tămăduirii bolilor.

Când s-a apropiat vremea să plece de pe pământ, atunci a îngăduit Dumnezeu să vină la el doi oameni din acel munte. El, luând aminte la aceștia, le-a spus:

¹ II Tim. 4, 7.

– Care-i pricina venirii voastre la mine, fraților? Văzându-vă, înțeleg că sunteți cuprinși de mare întristare.

Ei i-au răspuns atunci:

– Părinte, avem obiceiul să ieșim în acest munte după vânat, căci suntem slabi în viețuirea noastră. Și cu ajutorul lui Dumnezeu adesea am vânat. Dar acum, multe zile ne-am trudit și nu am avut nici o izbândă. Așa că ne întoarcem cu mâinile goale.

Preacuviosului i s-a făcut milă de ei și le-a spus:

– Fiilor, acum se înserează. Rămâneți în această noapte aici, și mâine veți merge în pace!

Dimineața, le-a poruncit să se abată de la drumul pe care veniseră seara și le-a arătat o altă cale de întoarcere – ca să iasă din acele părți spre vârful muntelui și de acolo să meargă la casa lor. Ei au primit cuvintele lui și au pornit la drum după cum le porunci-se cuviosul. Și, ajungând pe vârful, au aflat vânat din destul și s-au bucurat și au slăvit pe Dumnezeu, spunându-și că la rugăciunile sfântului Dumnezeu le-a dat lor împlinirea voii. Și unul dintre ei s-a întors la sfântul și i-a vestit că, la rugăciunile sale, Dumnezeu

le-a trimis vânat din destul. Cuviosul l-a binecuvântat și l-a slobozit în pace, spunând:

– Adesea să veniți la mine să mă cercetați și să luați binecuvântare!

Primind rugăciunea lui și binecuvântarea, cei doi au mers plini de bucurie. Și de atunci au avut ei belșug în casele lor.

Trecând vreme îndelungată, acei oameni au venit din nou la preacuviosul să-l vadă și să primească binecuvântare de la el. L-au aflat însă trecut din lumea aceasta către veșnicele locașuri și s-au umplut de mare întristare din pricina morții lui. Iar Pronia cea dumnezeiască nu a dat oricărui om darul de a afla sfintele moaște ale preacuviosului, ci doar acestor doi oameni care au venit la cinstitul lui mormânt, aducând tămâie și lumânări cuviosului părinte. Și așa au făcut neîncetat în toate zilele vieții lor. După ce a trecut vreme din destul, acei oameni au murit și ei.

Aflarea moaștelor sfântului

În zilele împăratului bizantin Manuil Comnenul (1143-1180), Dumnezeu a binevoit să proslăvească pe plăcutul Său și să reînnoiască acest loc sfânt, căci nu a răbdat mai mult să stea ascunsă lumina sub obroc ori cetatea pe vârful muntelui, după cum este spus în Scriptură¹.

În acele zile, în părțile Ovcepol-skăi, în satul Osmidol trăia un preot pe nume Teodor. Soția lui a murit, iar Teodor a căzut în mare nedumerire, dacă să aleagă sau nu viața cea monahicească. Și avea, din partea tatălui, o mătușă, la care a mers, destăinuindu-i că ar voi să se călugărească. Preaînțeleptita femeie, ascultând cuvintele lui, a fost cuprinsă de întristare. L-a

¹ Vezi Mt. 5, 14, 15.

îndemnat însă să apuce pe această cale și l-a întărit în acest gând al lui, ca o mamă care se ostenește pentru copiii ei, spunându-i:

– Fiule, dacă aș ști că ai putea să rabzi nevoința rugăciunii și a privegherii, foamea și setea și să fii liniștit și plin de blândețe, smerit și ascultător, plin de supunere către toți, nezavistnic, iubitor de frați, lipsit de mândrie, nepomenitor de rău, milos-tiv către cei săraci, jertfitor și nefățar-nic, atunci te-aș îndemna să pornești pe această cale. Căci acestea sunt vir-tuțile călugărești. Am auzit eu că nu există o altă credință ca cea creștină și un alt cin precum cel monahicesc. Ia-tă pentru ce ți se cuvine ție să alegi un asemenea drum pe care îți vei purta sufletul tău cu multă dragoste, pentru mântuirea ta și pentru mântuirea al-tora făcându-te mijlocitor!

Teodor a primit cu osârdie sfatul cel bun al mătușii sale și a unit fap-ta cu cuvântul acesteia, lăsând lumea și pe stăpânitorul ei. Și *în ce chip do-rește cerbul izvoarele apelor*¹, așa și el s-a aprins de dragoste către Hristos

¹ Ps. 41, 1.

și a dorit să primească cele voite. Și s-a ridicat și a mers în Muntele Osogovei, în locul numit Sarandapor, căci auzise că în acel loc Cuviosul părinte Ioachim și-a săvârșit viața pustnicească asemenea îngerilor. Și a dorit el să se sălășluiască în același loc și să se nevoiască, având ajutorul rugăciunilor sfântului. A mers la casa lui, să ia toate cele de trebuință, și a povestit mamei sale cum stau lucrurile. Noaptea i s-a arătat în vis Cuviosul părinte al nostru Ioachim și i-a spus:

– Teodore, unde te gândești să mergi?

Iar el, plin de teamă, i-a răspuns: „Domnule, am auzit de Sfântul părinte Ioachim, care a trăit la poalele Muntelui Osogovei, în locul numit Sarandapor. Cu sfintele sale rugăciuni și cu ajutorul lui Dumnezeu, și eu, nevrednicul și păcătosul, aș vrea să trăiesc în același loc, nădăjduind, prin rugăciunile sfântului, că Dumnezeu va îndrepta și pașii mei către împlinirea poruncilor Sale!” Iar sfântul, venind către el, l-a însemnat cu semnul Sfintei Cruci, a scos de la pieptul său un mic vas ca de aur și a început să-și umezească mâinile, ungându-i capul,

fața, mâinile și pieptul. L-a binecuvântat și i-a spus: „Fiule, mergi în pace, ocrotit de harul lui Dumnezeu!”

Teodor s-a deșteptat din vis și a înțeles ce vedenie și binecuvântare a primit, și a preaslăvit pe Dumnezeu și pe sfântul. Nu a spus nimănui despre această vedenie. A mers în locul pomenit și s-a sălășluit acolo spunându-și: *Aceasta este odihna mea în veacul veacului. Aici voi locui, că l-am ales pe el*¹. Și alte laude și rugăciuni de mulțumire a înălțat către Dumnezeu, udându-și cu lacrimi fața sa. Și, aflând un duhovnicesc părinte, și-a plecat capul înaintea lui, fiind tuns în monahism sub numele de Teofan. Și astfel, odată cu perii capului său, a pus stavilă și poftelor, și patimilor, devenind primul egumen al acelui loc, unde cu ajutorul lui Dumnezeu și cu rugăciunile sfântului s-a adunat mulțime de monahi.

După o vreme, egumenul Teofan a început să ridice o biserică în numele sfântului părinte. Adunând toate cele trebuincioase pentru înălțarea bisericii, se gândea mereu la săvârșirea acestei lucrări. Și i-a venit gândul despre

¹ Ps. 131, 14.

nevoințele pustricești și pătimirile preacuviosului părinte, precum și despre sfintele lui moaște așezate în mormânt. Dar, pentru că nu cunoștea locul în care se afla cuviosul său trup, a început să se roage cu inimă zdrobită:

– Plăcutule al lui Dumnezeu, nu sunt vrednic eu, păcătosul robul tău, să mă gândesc la un asemenea lucru și să-l spun cuvioșiei tale. Însă, pentru sfintele și cinstitele tale rugăciuni, nu trece cu vederea rugăciunea noastră, a păcătoșilor! Arată-ne bunătatea ta, arată-ne nouă, sărmanilor, mila ta, deschide-ne nouă comoara ta cea nefurată a sfintelor tale moaște, ca aflând-o pe ea, să preaslăvim pe Dumnezeu Care te-a proslăvit! Și arată-ne nouă marea ta credință și multa ta îndrăzneală.

Îndată a strălucit o lumină ca de fulger și a arătat mormântul în care se aflau cuvioasele moaște. Și s-a cutremurat pământul și împrejurimile s-au umplut de bună mireasmă precum cea a florilor. Egumenul și toți împreună cu el mult s-au înfricoșat, căci norul luminos i-a umbrit și toți, cu umilință și dragoste, au venit și au udat cu lacrimi fierbinți locul, închinându-se la

cinstitul lui mormânt; au luat cu mâinile lor țărână de la acesta și au cântat cântări de laudă lui Dumnezeu și plăcutului său: Bucură-te, învățătorule al pustiei! Bucură-te, îndrumătorule al monahilor! Bucură-te, lauda preacuvioșilor! Bucură-te, lumina Soarelui celui de neatins! Bucură-te, omule ceresc și înger pământesc, Ioachime preacuvioase! Ce minte omenească va putea după vrednicie să te laude pe tine ori cu ce cântări să cânte cuvioșiei tale? Însă o, preacuvioase părinte, nu înceta să te rogi pentru robii tăi, ca și noi, păcătoșii, petrecând această scurtă vreme în deșertăciunea lumii, să te aflăm pe tine fierbinte rugător în ziua Înfricoșătoarei Judecăți înaintea lui Dumnezeu!

Asemenea laude la mormântul cuviosului cântau frații împreună cu egumenul. După aflarea cinstitului mormânt, biserica a fost grabnic înălțată, iar egumenul și frații slujeau aici dumnezeiești slujbe de slavă și laudă pentru preacuviosul părinte.

Trecând puțină vreme, s-a arătat sfântul în vis egumenului, spunându-i: „Mergi degrabă să scoți moaștele mele din mormânt, căci am mu-

rit cu opt ani înainte de întunecarea cea mare!"¹ Egumenul i-a spus sfântului: „Stăpâne al meu, aş fi voit cât de iute să împlinesc porunca ta, însă îmi este teamă și nu îndrăznesc spre o asemenea faptă din pricina oamenilor dimprejur, și mai cu seamă din pricina stăpânitorului acestui loc. Dar dacă poruncești sfinția ta, eu îi voi chema și împreună cu ei vom lua sfântul și neputreziciosul tău trup!” Iar sfântul i-a spus: „Nu știi oare că dacă aş fi voit să mă las pe seama acestor oameni tu trebuia să mergi într-o altă mănăstire? Însă îți spun: lasă teama și orice grijă și fă îndată cele poruncite, ca toți care vin la mine cu credință să le primească cu dragoste. Și să nu-i treacă cuiva prin gând altceva ori să se numească ctitor al mănăstirii mele, căci eu am fost ctitor în acest loc!” Dar egumenul, de spaimă, a nesocotit acest sfat al sfântului.

Trecând puțină vreme, preacuviosul i s-a arătat iarăși egumenului în vis și i-a spus mâniaș: „Tu oare ții la voia mea, în neascultarea ta, și nu te supui

¹ Eclipsa de soare din 19 martie 1113. Preacuviosul a trecut la cele veșnice pe data de 16 august 1105 (*n. tr.*).

poruncii mele? Ori voiești să te vezi pe tine în înfricoșătoare priveriște și ispită? Nădăjduiești să te izbăvesc din acele veșnice chinuri, însă crezi că aici nu voi putea să te izbăvesc de oame-nii trupești? Scoală-te, vino în munte să-ți arăt lemnul din care să pregătiți raclă pentru moaștele mele!” Egumenul, cu toate că nu voia să se supună, s-a ridicat și a mers în munte. Sfântul i-a arătat copacul, de unde porneau *trei izvoare* (loc care se numește până astăzi la fel).

Dimineața, egumenul s-a trezit din somn, a mers în munte și a aflat acel copac pe care i l-a arătat sfântul în vis, și a preaslăvit pe Dumnezeu și pe sfântul părinte, căci a aflat totul întocmai după cum i se arătase lui, și a făcut racla așa cum i s-a poruncit. Apoi a rânduit el să se adune toți frații în biserică și să se slujească priveghere de toată noaptea. Iar dimineața, cu Litie, făclii și cădelnițări, cântând și slavoslovind, au mers la cinstitul mormânt și au luat moaștele sfântului părinte, așezându-le cu cinste și slavă în raclă. Și le-au dus și le-au așezat în biserică închinată sfântului și au venit cu osârdie și cu dragoste, vărsând

lacrimi fierbinți, să sărute sfintele moaște, închinându-se și slăvind pe Marele și Milostivul Dumnezeu, Care le-a dat lor un asemenea dar. Și toți care veneau cu beteșuguri și neputințe ori cuprinși de duhuri necurate se tămăduiau atingându-se de sfântul. Și s-a răspândit vestea în toate părțile despre minunatele și preaslăvitele minuni ale preacuviosului părinte. Iar oamenii au început să alerge să se închine la sfântul, aducând lumânări și tămâie.

Minunile Sfântului Ioachim din Pustia Osogovei

În acele zile, trei dregători frați stăpâneau acel ținut. Auzind că sfintele moaște ale Preacuviosului Ioachim săvârșesc mari și preaslăvite minuni, doi dintre frați (cei mai mici) au venit să se închine la sfântul, aducând daruri. Și primind binecuvântarea lui s-au întors acasă, bucurându-se și slăvind pe Dumnezeu. Cel mai mare dintre frați însă, din insuflare diavolească, s-a umplut de mânie și a început să strige:

– De unde a luat acest monah o asemenea îndrăzneală și de unde a aflat astfel de sfinte moaște în stăpânirea mea? Fără de nici o teamă a îndrăznit să le scoată din pământ, nespunându-mi mie; pentru ce nu a vrut să ves-

tească despre aceasta nici unuia dintre noi? Nu-mi este îngăduit oare să fac ceea ce vreau în părțile stăpânite de mine, neavând nimeni dreptul să mă oprească la aceasta?

Așa vorbea el plin de mânie, însă dreaptă este judecata lui Dumnezeu, după cum a spus prorocul: *Varsă peste ei urgia Ta și mânia urgiei Tale să-i cuprindă pe ei. Facă-se curtea lor pustie și în locașurile lor să nu fie locuitori*¹. După puțină vreme i-a murit fiul acestui dregător, și el a căzut în mare întristare. Mânia lui împotriva egumenu-lui tot nu a încetat. Însă, trecând 40 de zile de la moartea fiului său, din nou l-a ațâțat diavolul către mânie, încât dorea să-l smerească pe egumen și chiar să-l izgonească din mănăstirea lui. Și a venit dregătorul plin de tulburare și l-a aflat pe egumen în biserică, cântând minunat slujba Cea-surilor. Fiind cuprins de mânie împotriva egumenului și a fraților, a început să strige:

– Călugăre, cum de ai îndrăznit în ținutul stăpânirii mele să hotărăști și fără nici o teamă să scoți sfintele moaște, fără ca eu să știu ceva? Una

¹ Ps. 68, 28-29.

ca aceasta e cu neputință să se petreacă sub stăpânirea mea! De ce ai făcut aceasta, ca să înjosești puterea mea? Nu știi tu oare că în ținutul meu nimeni nu îndrăznește să mi se împotrivească? Iar tu ai îndrăznit să batjocoaresti puterea mea!

Și multe altele a grăit el, plin de mânie.

Egumenul i-a răspuns atunci:

– Ascultă, dregătorule, și nu te mânia în zadar! De trei ori m-am lepădat să fac un asemenea lucru, dar sfântul însuși cu multă asprime mi-a poruncit să-l înfăptuiesc; și atunci am scos sfintele moaște cu mare teamă. Ce avem de împărțit atunci, omule? Iată, sfântul este aici. Cine vrea să-i facă ceva, să-i facă! Și cum tu te afli aici, fă după cum dorești! Iată, eu sunt la mijloc!

Auzind unele ca acestea, dregătorul a lăsat la o parte mânia și chipul său s-a schimbat. A intrat îndată în biserică, s-a închinat sfântului, sărutând cu bucurie sfintele lui moaște și rugându-l pe egumen să-l ierte. Egumenul i-a dat iertare și binecuvântare, apoi a slujit Sfânta Liturghie. Au intrat după aceasta în trapeză și s-au veselit din destul. Și, ridicându-se

din trapeză, dregătorul a primit din nou iertare de la egumen și de la frați și a încălecat pe calul său să pornească spre casă. S-a petrecut însă o altă dumnezeiască minune din Purtarea de grijă a lui Dumnezeu: calul a început să se sperie și să facă spume la gură, l-a aruncat la pământ, ridicându-se apoi în două picioare. Așa a fost vădită neomenia lui asupra mănăstirii. Au făcut atunci un fel de năvălie și astfel l-au dus la casa lui. Trezându-se însă o vreme, sfântul i s-a arătat în vis uneia din slugile dregătorului, spunându-i:

– Spune-i stăpânului tău să aducă un dar sfântului părinte, ca peste opt zile să primească tămăduire.

Sluga l-a vestit pe stăpânul său despre cele poruncite de sfântul. Iar dregătorul, auzind aceasta, a poruncit ca degrabă să fie luat din avuția sa calul cel mai de frunte, care-i pricinuisese durerile, opt oi și doi boi, poruncind fiilor săi să le ducă la sfântul părinte. Și a spus:

– Stăpâne al meu, părinte sfânt, iartă-mă pe mine, păcătosul! Iartă neomenia mea și silnicia prin care am păcătuit, lipsit fiind eu de înțelepciune!

Trecând opt zile, bolnavul a primit tămăduire pe deplin după rugăciunile făcute la sfântul.

Să amintim și de o altă minune a sfântului, petrecută cu ecleziarhul mănăstirii, care fusese rându-it de egumen și de frați să deschidă biserica și să aibă grijă de aurul adus ei. Diavolul însă i-a pus în minte să ia în taină din aurul bisericii puțin câte puțin și să-l ascundă, până ce va umple o oală mare de lut. Când a văzut-o plină, el a îngropat-o în arie. Sfântul i s-a arătat însă în vis egumenului și l-a trimis la locul în care era ascuns aurul pomenitului ecleziarh, poruncindu-i să sape acolo. I-a spus sfântul egumenului: „Acest aur, luat în taină, ecleziarhul tău l-a ascuns aici. Să nu-l mai aduci însă în biserică, căci acesta nu mai are nici o binecuvântare, ci să-l cheltuiești în alt scop, după cum voiești!” Dimineața, egumenul a mers singur în acel loc, ca să se încredințeze de adevăr – dacă visul era sau nu mincinos – și a aflat întocmai cele arătate de sfânt. Atunci a chemat pe

ecleziarh și i-a poruncit să sape în acel loc. Iar el, împotriva voii sale, a început să sape și să scoată aurul ascuns. Văzând că se vedește fapta lui cea rea, a căzut la picioarele egumenului cerându-i iertare. Iar aurul a vrut să-l dea înapoi bisericii, însă egumenul i-a spus:

– Cel ce mi-a arătat acest loc mi-a poruncit să nu mai aducem aurul la biserică, căci nu mai are binecuvântare.

Odată sfântul i s-a arătat egumenului în vis și i-a spus:

– Să știi că în vremurile de pe urmă se vor înmulți păcatele neamului omenesc, evlavia și dreapta credință vor avea de suferit din partea agarenilor celor silnici și fără de Dumnezeu, multe locuri sfinte se vor pusti, vor amuți slavosloviile în sfintele mănăstiri, multe trupuri ale sfinților vor fi strămutate din mănăstiri în alte locuri. Eu însă nădăjduiesc în puterea lui Hristos și a Preacuratei Sale Maici, că moaștele mele nu vor fi strămutate din acest loc și că biserica mea nu va fi pustiită.

Odată, de praznicul preacuviosului părinte, se ținea slujba Vecerniei. Diavolul a făcut atunci vrajbă între doi frați ai mănăstirii – preoți ai bisericii –, iar cearta nu mai înceta între ei. Când au ieșit din biserică, unul a căzut înaintea picioarelor celuilalt, cerându-și iertare și arătându-i aceleia supunere. Celălalt frate ardea însă în mintea lui de mândrie; s-a înrăit și nu a vrut să se smerească nicidecum. Și a plecat plin de mânie. În timpul privegherii, fratele care ieșise din biserică tulburat, pe neașteptate, a căzut într-o prăpastie din partea dreaptă a bisericii; și s-a făcut atunci mare tulburare. Frații s-au apropiat cu făclii și l-au găsit pe cel căzut șezând fără nici un fel de vătămare. După ce l-au scos din acea râpă, toți l-au slăvit pe Dumnezeu și pe sfântul părinte care face asemenea semne și preaslăvite minuni.

Egumenul cu frații avea o astfel de rânduială: luna, mier-

curea și vinerea nu mâncau nimic până seara, însă în acele zile, ieșind în munte fiecare la lucrul său, unii dintre ei mâncau în taină din roadele aflate acolo, spunându-și că aceasta nu este păcat, pentru că erau verdețuri. Sfântul i s-a arătat în vis egumenului și i-a spus: „De ce îi lași în atâta neorânduială pe frați cu toate ale lor și nu îi cercetezi cu de-amănuntul cum trăiesc după porunci și rânduială? Ei cred că sunt în post și în înfrânare, dar merg în munte și mănâncă cele pe care le află acolo. Nu știi oare că, după Predanie, pentru acela care nu împlinește toate cele cerute, Dumnezeu va cere de la tine răspuns?” Auzind aceste cuvinte ale preotului, egumenul îi sfătuia pe frați cu osârdie, îi oprea și le poruncea mai dinainte să se ferească de o asemenea neascultare.

În vremea țarului Ioniță Caloian (1197-1207), în ajunul praznicului Adormirii Maicii Domnului (15 august), Sfântul Ioachim i s-a arătat în vis uneia din slugile mănăstirii și i-a poruncit: „Mergi și spune-i egume-

nului că de praznicul meu (16 august) țarul va veni la mănăstire să se închine și să se roage. De aceea să se facă o jertfă (*kurban*) și el să fie întâmpinat așa cum se cuvine." Sluga i-a răspuns însă: „În mănăstire nu avem un miel potrivit pentru o astfel de jertfă." Sfântul Ioachim i-a răspuns: „Știu și eu că în turma voastră nu e un asemenea miel. Mănăstirea poate să cumpere însă, ca să-l întâmpine pe țar așa cum se cuvine!" A doua zi dimineață, sluga a vestit pe egumen despre vedenia din timpul nopții. Egumenul a trimis doi diaconi să cumpere un berbec frumos. Iar țarul Ioniță Caloian a sosit, cu adevărat, în mănăstire, de praznicul Sfântului Ioachim.

Unul dintre frați era iconom. Din insuflare diavolească a fost cuprins de fățarnicie și zavistie și s-a arătat lipsit de dragoste către frați. Multe lucruri le ascundea de mănăstire, ba mai mult, se deda la beții precum nimeni altul, ajungând întru mare patimă și căzut în înșelare de sine, cum că el este cel mai de frunte în con-

ducerea mănăstirii. Vrednicul de plâns frate, după ce și-a întunecat mintea și după ce s-a umplut de zavistie, a început să vorbească de rău pe unul dintre preoți, să-l pârască și să spună că tainic își însușește din darurile primite, nevăzându-și bârna din ochiul său și luând-aminte la paiul din ochiul altuia. Odată preotul i-a spus:

– Frate, Dumnezeu să vădească faptele fiecăruia dintre noi și sfântul părinte să se facă judecător între mine și tine! Dumnezeu știe că eu dau cele primite obștii. Tu vei răspunde de acelea pe care le vorbești.

Și ce s-a întâmplat? Iconomul, care săvârșea acestea și gândea că face bine, a fost vădit îndată de dreapta judecată a sfântului: pe neașteptate a rupt-o la fugă către munte, asemenea unui nebun, astfel încât frații au fost nevoiți să-l înșface și să-l lege zdravăn. A venit preotul și a început să-l întrebe:

– Ai luat oare ceva din averea mănăstirii?

Atunci iconomul fără de voie a mărturisit despre sine:

– Am luat și de aceea merit o astfel de răzbunare și judecare a sfântului!

Fața lui s-a schimbat, prefăcându-se într-una plină de groază. Frații au vrut să-l ducă în biserică, să se facă rugăciune pentru el, însă patru călugări zdraveni nu au putut să-l ducă înăuntru. Cu mare chin au putut să-l târască până la pârâul care trece prin fața bisericii. Iar el striga către frați:

– Degeaba mă chinuiți pe mine, ticălosul, și cu de-a sila mă cărați patru oameni și mă siliți să merg înainte, când în spatele meu sunt faptele rele care mă trag înapoi!

Și l-au lăsat în acel loc, legându-l zdravăn și rânduind pe unul dintre frați să-l păzească, iar ceilalți au mers la ascultare. Însă, fratele rânduind cu pașa a adormit. Iconomul a rupt atunci cu dinții frânghia cu care era legat și a fugit, ajungând lângă o stâncă înaltă, de unde începea drumul spre biserică, și de acolo s-a aruncat în prăpastie. Și nimeni nu a mai putut să-l afle. Atunci mulți au fost cuprinși de mare frică din pricina acestei întâmplări.

Odată, pe când în întreg ținutul norodul își petrecea viața

în pace și alergau toți din toate părțile ca să-l prăznuiască pe sfântul părinte, a venit un călugăr din orașul Veles, pe nume Arsenie, la mănăstire. Era priveghere de toată noaptea cu slavoslovie. Când a sosit vremea închinării înaintea sfintelor moaște, toți s-au îndreptat cu osârdie și dragoste și lacrimi fierbinți, având lumânări și tămâie, către raclă și din suflet sărutau cinstitele moaște ale precuviosului părinte. Când i-a venit rândul și pomenitului monah să sărute moaștele, a viclenit el în taină să ia unul din degetele sfântului, dând făgăduință în inima lui că întotdeauna va prăznui pe acest sfânt părinte. Și l-a așezat în batista sa fără ca cineva să-l vadă. Dimineața, după privegherea cea de toată noaptea, toți frații au mers la chiliile lor, bucurându-se și slăvind pe Dumnezeu și pe cuviosul. Atunci pomenitul Arsenie a ieșit în urma tuturor, având cu sine și particica din moaștele sfântului. Și, iată, înaintea bisericii a început să se clatine ca un om cuprins de băutură, ca și cum sfântul ar fi vrut să-l arunce într-o prăpastie adâncă. Unul dintre frați a venit atunci după el și i-a spus:

– Ce s-a întâmplat, frate, și pentru ce te clatini astfel?

Iar el, plin de rușine și de teamă, i-a mărturisit păcatul. Atunci fratele l-a sfătuit:

– Întoarce-te degrabă și lasă la locul său ceea ce ai luat, ca să nu ți se întâmple ție ceva și mai rău!

Sfântul i s-a arătat atunci în vis și i-a spus: „Cine ești tu, ca să îndrăznești să răpești o parte din moaștele mele? Eu am vrut să-ți arăt un semn înfricoșător, însă m-am milostivit de tine, căci ai făgăduit să mă cinstești întotdeauna câte zile vei avea de trăit pe acest pământ. De aceea mi-am arătat blândețea. Acum mergi în pace!” Arsenie a preaslăvit pe Dumnezeu și pe sfântul, și cu bucurie a mers apoi în drumul său.

Și astfel, frați și părinți, așa cum m-am priceput, întru puținătatea mea, să arăt minunatele și preaslăvitele minuni ale preacuviosului părintelui nostru trăitor în Pustia Osogovei, Ioachim, cu multă grijă și stăruință am scris acestea, ca să fie spre folosul celor ce citesc și spre slava și cinstea sfântului. Iar eu, păcătosul, care am scris această viață cu ajutorul

rugăciunilor sfântului, în ziua Înfricoșătoarei Judecăți să mă fac părtaș milostivirii Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia fie slava, cinstea și închinăciunea în vecii vecilor. Amin!

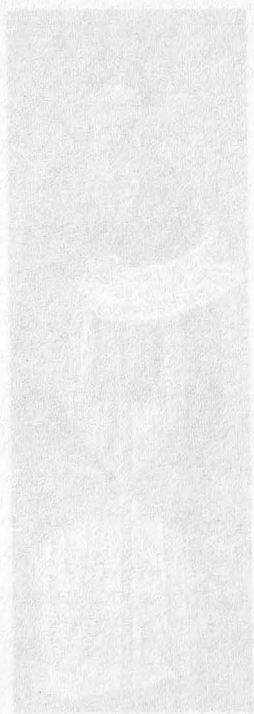
Viata
Sfântului Teofil,
mărturisitorul
din Macedonia

... în zina înfrun-
gimării îndecăp să mă fac părtaş mi-
lostririi Domnului nostru Iisus Hris-
tos. Căruia fie slavă, cinste și întru-
nădăruire în vechi veștici. Amin!

Viața

Stămintul Teofil
mărturisitorul
din Macedonia

Viața Sfântului Teofil Mărturisitorul

Fericitul Teofil s-a născut într-o familie de evlavioși creștini, în apropierea cetății Tiveriopol¹. Când a împlinit vârsta de trei ani, a fost luminat cu taina Sfântului Botez. Odată, părinții lui l-au luat împreună cu ei în Muntele Seleon, ca să primească binecuvântare din partea sfințitului părinte Ștefan. Iar Sfântul Ștefan i-a binecuvântat pe părinți și pe pruncul acestora – pe fericitul Teofil –, stând el îndelung de vorbă cu ei și îndrumându-i pe calea cea duhovnicească. I-a slobozit apoi în pace. Din vremea copilăriei, Teofil, cu binecuvântarea preacuviosului părinte, a început să

¹ Tiveriopol – astăzi Strumița, oraș situat în partea de est a actualei Macedonii, la granița cu Bulgaria (*n. tr.*).

se îndeletnicească cu citirea și învățătura dumnezeieștilor cărți, ajungând întru toate cu bună purtare și umplându-se de blândețe din destul. Și când a împlinit 13 ani, a venit iarăși la Preacuviosul Ștefan. Sfântul, văzându-l, i-a spus:

– Pentru ce, fiule, ai venit la mine?

Copilul i-a răspuns:

– Tu m-ai chemat, cinstite părinte, iar eu, lăsându-mi părinții, am venit la tine.

Preacuviosul i-a spus atunci:

– Și când, fiule, te-am chemat și ce ți-am spus eu?

Băiatul i-a răspuns din nou:

– Pe când mă aflam în cetatea mea, tu, părinte, te-ai arătat mie și, luând aminte la mine, mi-ai spus: „Teofile! Te-ai îndepărtat de Domnul, Care spune: *Ia-ți crucea ta și urmează Mie.*” Aceste cuvinte au săgetat inima mea și eu am pornit pe urmele tale până la poarta mănăstirii. Și când am ajuns aici, te-ai făcut nevăzut de la mine, aflând eu porțile închise. Iar acum, sfințite părinte, nu-ți întoarce fața ta de la mine, cel care voiesc să mă mântuiesc.

Preacuviosul s-a minunat de cuvintele lui Teofil, știind el că nu ieșise

din chilia sa. Și mulțumind Domnului pentru această minunată chemare a tânărului celui lipsit de răutate, l-a îngăduit lângă sine, deprinzându-l cu frica de Dumnezeu, întru viața cea monahicească, cu slujirea și nevoițele postului. După ce au trecut trei ani, vreme în care tânărul – cu ajutorul bunului său învățător – s-a deprins cu toată nevoița, Preacuviosul Ștefan l-a chemat pe egumenul lavrei și l-a încredințat acestuia pe tânărul cel blând și ascultător, ca să fie el tuns în chipul cel monahicesc. Egumenul l-a luat cu sine și ducându-l în lavră a săvârșit îndată tunderea. Luând chipul cel monahicesc, Teofil s-a făcut mai apoi monah desăvârșit. Înfrumusețat fiind cu mulțime de virtuți, viețuia precum un înger în mijlocul fraților, aducând folos tuturor.

Iar părinții lui, neștiind unde se află iubitul lor fiu, se amărau întruna pentru el, căutându-l pretutindeni, voind să-l afle pe acela ce pentru dragostea lui Dumnezeu se ascunsese de toți cunoștii și în taină slujea Domnului împreună cu nevoitorii cei buni. După câțiva ani, părinții au aflat unde se află fiul lor. Și au venit la mănăstire cu

plângere multă, și au început să-l înduplece pe egumen ca să le îngăduie să-și vadă fiul. Egumenul nu a încuviințat multă vreme ca Teofil să-i întâlnească, însă, mișcat de rugămințile lor fierbinți, de tânguirea și lacrimile lor amare, i s-a făcut milă de ei. Și când părinții și-au văzut fiul în haină monahicească, în loc să se bucure, de mai multă tânguire s-au umplut. Au petrecut câteva zile în mănăstire, luând aminte la viața sfințiților părinți, primind frumoase sfaturi de la ei. Și s-au gândit atunci ca din averea lor să înalțe o mănăstire în care să se nevoiască Teofil. Pentru aceasta, cu osârdie au început să-l roage pe egumen ca să-l slobozească pe Teofil să se reîntoarcă la casa lor, făgăduind că în scurtă vreme vor înălța acea mănăstire. Egumenul nu s-a învoit însă cu una ca aceasta și le-a răspuns că nu se cuvine ca un tânăr monah să trăiască laolaltă cu rudele și cu cei apropiați. Însă Dumnezeu, Care lucrează toate spre folosul oamenilor, a voit să se descopere voia Sa despre Teofil. Și pe când părinții acestuia făceau neîncetate rugăminți către egumen, întâistătorul lavrei a rânduit fraților post și priveghere de

toată noaptea, ca, prin rugăciune, Însuși Dumnezeu să le descopere lor dacă să-l slobozească pe Teofil împreună cu părinții săi ori ba. În cea de-a treia zi, pe când se rugau ei fierbinte, în biserică s-a auzit un glas care le-a poruncit ca să-i fie îngăduit lui Teofil să meargă împreună cu părinții săi. Atunci au înțeles cu toții că Dumnezeu voiește una ca aceasta. Și după ce s-au rugat pentru el, binecuvântându-l, i-au îngăduit să plece la casa părintească. Împreună cu el au trimis și câțiva frați spre ajutor ca să se înmulțească astfel slava cea dumnezeiască. Părinții l-au luat cu ei și cu bucurie l-au adus acasă. Și îndată au înălțat ei mănăstirea făgăduită, în care s-au adunat mai apoi mulțime de frați, îndestulați fiind aceștia cu toate cele de trebuință și având deplină liniștire. Iar Sfințitul Teofil, viețuind în această mănăstire, strălucea întru virtuți, asemenea unui sfeșnic. Și toți cei care îi vedeau faptele cele bune se foloseau, preaslăvind pe Cerescul Părinte.

S-a nevoit fericitul astfel mulți ani, până ce vrăjmașul neamului omenesc a ridicat prigoană împotriva cinstitelor icoane, insuflând el nelegiuitului

împărat Leon Isaurul¹ să fie dați la chinuri toți cinstitorii acestora. Împăratul, neiubind podoaba casei lui Dumnezeu, a pus să fie îndepărtate icoanele din biserici. Și arunca el sfintele icoane, fie sfărâmându-le pe acestea în picioare, fie arzându-le în foc; și pe mulți credincioși i-a dat la chinuri pentru că se închinau înaintea lor. Iar Sfântul Teofil, plin de râvnă, i-a stat împotriva. Și îi învăța pe toți să cinstească cum se cuvine dintru început icoanele și să se închine sfinților celor zugrăviți întru ele. Aflând aceasta, nelegiuitul împărat și-a trimis ostașii ca să-l prindă pe fericitul Teofil. Și fiind el adus înaintea împăratului, i s-a poruncit să se lepede de cinstirea sfintelor icoane. Nevrând fericitul Teofil să împlinească una ca aceasta, împăratul a poruncit să fie bătut cu vine de bou. După aceea, i-au fost legate mâinile la spate, fiind batjocorit în fel și chip. Și astfel a fost purtat prin cetate ca un răufăcător. S-a apropiat atunci de sfântul unul dintre ostași, pe nume Longhin, care a început să-l mustre pe chinuitor și să învețe poporul să fie cinstitor

¹ Împărat bizantin (714-741) (n. tr.).

al sfintelor icoane. Pentru acest fapt, chinuitorul a poruncit să fie trântit la pământ, iar deasupra capului său să fie arse mulțime de icoane. După ce l-au purtat pe Sfântul Teofil în acest chip prin cetatea Niceea, l-au adus iarăși în fața nelegiuitului împărat pentru judecată. Sfântul a luat apărarea icoanelor înaintea împăratului cu îndrăzneală, vădind rătăcirea acestuia. Iar împăratul, nemaiputând să sufere mustrarea, a poruncit ca sfântul să fie dezbrăcat de hainele sale și în chipul crucii să fie răstignit între doi stâlpi, fiind mai întâi bătut cu vine uscate. Văzând sângele care curgea din trupul biciuit al sfântului, împăratul s-a făcut atunci asemenea unei fiare turbate. Și precum fiarele sălbatice, atunci când văd sânge, se fac și mai pline de sălbăticie, tot astfel și chinuitorul, văzând sângele mucenicului, s-a umplut de o și mai mare mânie. S-a ridicat de pe scaunul său și singur, vreme îndelungată, a început să-l lovească peste față pe fericitul. Apoi a poruncit să fie arse în foc o pereche de încălțări de fier și mărturisitorul să fie încălțat cu acestea și să fie alergat astfel prin cetate. Cel supus la chinuri răbda toate plin

de bărbăție. Iar unul dintre dregătorii împărătești, văzând una ca aceasta și minunându-se de răbdarea cea mare a sfântului, l-a smuls pe mărturisitor din mâinile slugilor ce-l chinuiau și, ducându-l la casa sa, i-a spus:

– Care dintre noi este oare plin de nebunie: tu, care singur te închini icoanelor, ori noi, care nu ne închinăm lor? Oare împăratul și întreaga lui suită nu au atâta înțelepciune ca să judece dacă trebuie să ne închinăm chipurilor celor dumnezeiești, ori ba? Dacă ar trebui să ne închinăm icoanelor, atunci Dumnezeu n-ar fi poruncit în Lege: *Să nu-ți faci ție chip cioplit, și nici un fel de asemănare*¹.

Sfântul a răspuns atunci:

– Văd, stăpâne, că tu cunoști Scriptura. Să vorbim deci dintru aceasta.

Și a început Sfântul Teofil să grăiască despre cinstirea sfintelor icoane, tâlcuindu-i dregătorului din Dumnezeiasca Scriptură; cum încă din Vechiul Testament a fost poruncită cinstirea sfintelor icoane – despre șarpele de aramă, pe care Moise l-a ridicat în pustie, despre heruvimii cei de aur, care erau așezați deasupra Chivotu-

¹ Ieș. 20, 4.

lui Legii. Iar din Noul Testament, i-a arătat lui cum Domnul Însuși ne-a lăsat chipul Său, pe marama lui Avgar, stăpânitorul Edesei. Și multe altele a grăit Sfântul Teofil, muștrând rătăcirea dregătorului, încât acesta, la urmă, i-a spus:

– Adevărate sunt cuvintele tale, cinstitute părinte. Mă voi strădui deci, după puterea pe care o am, să arăt acestea împăratului. Iar tu acum mergi în pace la chilia ta.

Și sfântul s-a amărât de aceasta – că nu a pățimit el până la capăt, cu toate că pentru rănilor sale se bucura, grăind cuvintele Apostolului: *Acum mă bucur de suferințele mele pentru voi și împlinesc, în trupul meu, lipsurile necazurilor lui Hristos, pentru trupul Lui, adică Biserica*¹.

Și s-a întors la mănăstirea sa, spre bucuria tuturor fraților. Iar mai înainte de sfârșit, despre care a primit înștiințare de Sus, Sfântul Teofil a alcătuit mulțime de cuvinte de învățătură pentru turma sa; și astfel, cu pace, s-a mutat la Domnul.

¹ Col. 1, 24.

... en el punto de vista de la topografía, el terreno es bastante llano, con algunas elevaciones de poca importancia. El río fluye en dirección norte-sur, y su caudal es bastante regular. En el punto de vista de la hidrografía, el río es bastante caudaloso, y su curso es bastante recto. En el punto de vista de la climatología, el clima es bastante templado, con temperaturas que oscilan entre los 15 y 25 grados centígrados. En el punto de vista de la biología, la zona es bastante fértil, y produce bastante caña de azúcar. En el punto de vista de la economía, la zona es bastante próspera, y produce bastante caña de azúcar. En el punto de vista de la cultura, la zona es bastante rica, y produce bastante caña de azúcar.

... Carece de importancia. El río es bastante caudaloso, y su curso es bastante recto. En el punto de vista de la climatología, el clima es bastante templado, con temperaturas que oscilan entre los 15 y 25 grados centígrados. En el punto de vista de la biología, la zona es bastante fértil, y produce bastante caña de azúcar. En el punto de vista de la economía, la zona es bastante próspera, y produce bastante caña de azúcar. En el punto de vista de la cultura, la zona es bastante rica, y produce bastante caña de azúcar.

... El río es bastante caudaloso, y su curso es bastante recto. En el punto de vista de la climatología, el clima es bastante templado, con temperaturas que oscilan entre los 15 y 25 grados centígrados. En el punto de vista de la biología, la zona es bastante fértil, y produce bastante caña de azúcar. En el punto de vista de la economía, la zona es bastante próspera, y produce bastante caña de azúcar. En el punto de vista de la cultura, la zona es bastante rica, y produce bastante caña de azúcar.

... En el punto de vista de la climatología, el clima es bastante templado, con temperaturas que oscilan entre los 15 y 25 grados centígrados. En el punto de vista de la biología, la zona es bastante fértil, y produce bastante caña de azúcar. En el punto de vista de la economía, la zona es bastante próspera, y produce bastante caña de azúcar. En el punto de vista de la cultura, la zona es bastante rica, y produce bastante caña de azúcar.

... En el punto de vista de la biología, la zona es bastante fértil, y produce bastante caña de azúcar. En el punto de vista de la economía, la zona es bastante próspera, y produce bastante caña de azúcar. En el punto de vista de la cultura, la zona es bastante rica, y produce bastante caña de azúcar.

Cuprins

Cuvânt înainte 5

VIAȚA SFÂNTULUI GHEORGHE DIN KRATOVO

Copilăria. Plecarea la Serdica 13

Înțelepciunea tânărului

Gheorghe din Kratovo 16

Aducerea cu viclenie înaintea

judecătorului 21

Dragostea de Hristos 23

Temnița 28

Înaintea judecătorului 34

Mucenicia 43

Proslăvirea Sfântului Mucenic

Gheorghe cel Nou 52

Tropar 56

VIAȚA SFÂNTULUI IOACHIM DIN PUSTIA OSOGOVEI

Calea spre pustie 59

Pustia Osogovei 63

CUPRINS

Aflarea moaștelor sfântului 66
Minunile Sfântului Ioachim
din Pustia Osogovei. 75

VIAȚA SFÂNTULUI TEOFIL,
MĂRTURISITORUL DIN
MACEDONIA

Viața Preacuviosului Teofil. 91

DIFUZARE:

S.C. Supergraph S.R.L.

Str. Ion Minulescu nr. 36, sector 3,
031216, București
tel. 021-320.61.19, fax 021-319.10.84
e-mail: contact@supergraph.ro
www.librariasophia.ro
www.sophia.ro

Societatea de Difuzare SUPERGRAPH

vă oferă posibilitatea de a primi
prin poștă cele mai bune
cărți de spiritualitate, teologie,
cultură religioasă, artă, filosofie
apărute la edituri de prestigiu.
Plata se face ramburs la primirea
cărților; taxele poștale sunt suportate
de Supergraph.

Vă așteptăm la

LIBRĂRIA SOPHIA

str. Bibescu Vodă nr. 19,
040151, București, sector 4
(lângă Facultatea de Teologie)
tel. 021-336.10.00; 0722.266.618
www.librariasophia.ro

*Sacrifică puțină vreme
pentru a răsfoi cărțile noastre:
este cu neputință să nu găsești ceva
pe gustul și spre folosul tău!*

66. Institutul Național de Cercetări Științifice
 DIZIARU

S.C. Supergraph S.R.L. Timișoara

57. Str. Ion Minulescu nr. 35 sector 7, ap.

001216, București

tel. 021-336 10 00; 0732 266 618

e-mail: supergraph@supergraph.ro

www.supergraph.ro

www.supergraph.ro

19. Institutul Național de Cercetări Științifice

Societatea de Dezvoltare SUPERGRAPH

va oferi posibilități de a primi

prin poșta electronică materiale

carti de științifice, teologie,

cultură religioasă, artă, filosofie

apărute în edituri de prestigiu.

Pentru se face trimitere la primirea

cartilor, taxele poștale sunt suportate

de Supergraph.

Vi așteptăm la

LIBRĂRIA SOPHIA

str. Bisericii Voievozi nr. 15

040151, Bacău nr. 4

(Îngăz. Facultatea de Teologie)

tel. 021-336 10 00; 0732 266 618

www.librariasophia.ro

Descrierea putini trems

pentru a răzbi cărțile noastre

care cu măruntă și nu găsim

de găsiți și spre înaltă

Din inima Balcanilor aromâni, trei chipuri de lumină ne poartă, călăuze nerătăcite pe drumurile credinței, spre scopul ultim al vieții noastre. Deschide paginile acestei cărți, cititorule: te așteaptă, vrând să te facă părtaș virtuților și darurilor lor de bună mireasmă duhovnicească: Gheorghe Mucenicul, Ioanichie Cuviosul, Teofil Mărturisitorul.

Din vremurile depărtate ale Bizanțului împărătesc și ale stăpânirii sultanilor otomani, am adunat aici, pentru întâia oară în graiul nostru, trei *Vieți de Sfinți* care să te încânte, să te învețe, să schimbe în bine toată viața ta: Gheorghe din Kratovo, Ioachim din Pustia Osogovei și Teofil Mărturisitorul îți vor da privirea limpede a credinței, râvna statornică a nădejzii, suișul neîncetat al dragostei. Pune aceste *Vieți* în inima ta, și vei avea trei prieteni în Rai pentru totdeauna.

editura
Σοφία

www.sophia.ro

978-973-136-236-6

9 789731 362366